

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, **XXX**
COM(2016) 378/2

2016/0176 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visoko
usposobljene zaposlitve**

{SWD(2016) 193}

{SWD(2016) 194}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ta predlog je del prizadevanj EU za razvoj celostne politike za upravljanje migracij na podlagi člena 79 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti nove politike o zakonitih migracijah, ter prispeva k strategiji EU za rast v skladu s prednostnimi nalogami strategije Evropa 2020¹. Direktiva o modri karti EU² iz leta 2009 je bila namenjena poenostavitvi sprejema in mobilnosti visokokvalificiranih delavcev iz tretjih držav in njihovih družinskih članov z uskladitvijo pogojev za vstop in prebivanje po vsej EU ter zagotovitvijo svežnja pravic. Njen cilj je bil, da bi EU postala konkurenčnejša pri privabljanju visokokvalificiranih delavcev z vsega sveta, kar bi prispevalo k odpravljanju pomanjkanja delovne sile in strokovnega znanja na trgu dela EU ter krepitvi konkurenčnosti in gospodarske rasti EU. Vendar direktiva iz leta 2009 teh ciljev ni dosegla.

Pri sedanji direktivi o modri karti EU so se pokazale pomanjkljivosti, kot so omejevalni pogoji za sprejem in zelo omejena poenostavitev mobilnosti znotraj EU. To je skupaj s številnimi različnimi svežnji vzporednih pravil, pogojev in postopkov za sprejem iste kategorije visoko usposobljenih delavcev, ki se uporabljajo v državah članicah EU, omejilo privlačnost in uporabo modre karte EU. To ni niti učinkovito, ker takšna razdrobljenost pomeni breme za delodajalce in posamezne prosilce, niti uspešno, kot kaže zelo omejeno skupno število izdanih dovoljenj za visoko usposobljene delavce.

Zato je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker napovedal svoj namen, da se odpravijo pomanjkljivosti direktive o modri karti EU in znatno razširi njen učinek pri privabljanju več visoko usposobljenih delavcev v EU³. V evropski agendi o migracijah⁴ je bil napovedan pregled sistema modre karte EU v okviru nove politike o zakonitih migracijah, da bo uspešnejši pri privabljanju znanja v Evropo. V delovnem programu Komisije za leto 2016 je bilo napovedano: „Z vidika prihodnjih demografskih izzivov ter potreb po delovni sili bomo predstavili obnovljen pristop za zakonite migracije, vključno z ukrepi za izboljšanje direktive o modri karti“. Ta predlog je rezultat navedenega postopka pregleda.

V sporočilu z dne 6. aprila 2016⁵ je bila kot del uspešnega upravljanja migracij poudarjena potreba po vzdržnih, preglednih in dostopnih zakonitih poteh v Evropo. Komisija je ponovila svojo namero, da bo predlagala spremembe direktive o modri karti EU, da bi jo okrepila kot enotni sistem na ravni EU za sprejem visoko usposobljenih delavcev. Evropski parlament je v poznejših razpravah pozval k oblikovanju novih zakonitih poti v Evropo in Komisijo pozval, naj bo pri tem ambiciozna. Evropski parlament je v svojem poročilu z dne 23. marca 2016⁶ opomnil, da bi moral biti pregled direktive o modri karti EU ambiciozen in ciljno usmerjen,

¹ Pregled je dostopen na spletni strani [Na kratko o strategiji Evropa 2020](#).

² Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L 155, 18.6.2009, str. 17).

³ [Politične usmeritve predsednika Junckerja](#); [Prednostne naloge te Komisije](#); [Poslanica komisarju Avramopoulосу](#).

⁴ [Sporočilo Komisije z dne 13. maja 2015, Evropska agenda o migracijah, COM\(2015\) 240 final](#).

⁵ [Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: „K reformi skupnega evropskega azilnega sistema in krepitvi zakonitih poti v Evropo“, COM\(2016\) 197 final](#).

⁶ [Poročilo o razmerah v Sredozemlju in potrebi po celostnem pristopu EU k migraciji, 23. marec 2016, \(2015/2095\(INI\)\)](#).

predvsem pa bi moral biti namenjen odpravi obstoječih nedoslednosti v zvezi z vzporednimi nacionalnimi sistemi.

EU se že srečuje s strukturnim pomanjkanjem strokovnega znanja ter njegovo neusklajenostjo s povpraševanjem v nekaterih sektorjih, ki bi lahko omejili rast, produktivnost in inovacije (npr. zdravstvo, informacijsko-komunikacijske tehnologije in inženirstvo) ter tako upočasnili nadaljnje okrevanje evropskega gospodarstva in omejili njegovo konkurenčnost. Pri odpravljanju tega pomanjkanja morajo imeti ključno vlogo aktivacija, usposabljanje in strokovno izpopolnjevanje obstoječe delovne sile, zlasti v času, ko je stopnja brezposelnosti na splošno visoka. Vendar ti ukrepi verjetno ne bodo zadostovali za zapolnitev vseh potreb, poleg tega bo v vsakem primeru moralo preteči nekaj časa, da bodo imeli dejanski učinek na trg dela in produktivnost. V prihodnosti se bo zaradi strukturnih sprememb v gospodarstvih EU še naprej povečevalo povpraševanje po strokovnem znanju, ki ni takoj na voljo na trgu dela, kar bo povzročalo dodatno pomanjkanje strokovnega znanja.

Obstoječi sistem EU za priseljevanje visoko usposobljenih delavcev ni dobro opremljen za sedanje in prihodnje izzive. V okviru sistema modre karte EU in nacionalnih sistemov za zaposlovanje visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav je v države, ki uporabljajo te sisteme⁷, prišlo skupaj 23 419 visoko usposobljenih delavcev v letu 2012, 34 904 v letu 2013 in 38 774 v letu 2014⁸. Glede na predvidene potrebe po visoko usposobljenih delavcih v določenih sektorjih te številke še zdaleč ne zadostujejo za reševanje sedanjega in predvidenega prihodnjega pomanjkanja delovne sile in strokovnega znanja v EU v visoko strokovnih poklicih. In čeprav so raziskave o namerah potencialnih visoko izobraženih priseljencev sicer pokazale razmeroma močno privlačnost EU, EU v primerjavi z drugimi razvitimi gospodarstvi ni dovolj uspešna niti pri spreminjanju tega v višje število visoko usposobljenih delavcev niti pri zadrževanju nadarjenega kadra, izobraženega v EU. Podatki kažejo, da si destinacijo v EU izbere 48 % vseh nizko izobraženih migrantov in 31 % visoko izobraženih migrantov iz tretjih držav v države OECD⁹.

Ta predlog, ki nadomešča sedanjo direktivo o modri karti EU (2009/50/ES), je namenjen izboljšanju zmogljivosti EU, da privabi in zadrži visoko usposobljene delavce iz tretjih držav, ter povečanju njihove mobilnosti in olajšanju menjavanja delovnih mest v različnih državah članicah. Cilj je izboljšati zmogljivost EU za uspešno in hitro odzivanje na obstoječe in nastajajoče potrebe po visoko usposobljenih državljanih tretjih držav ter reševati pomanjkanje strokovnega znanja, da se poveča prispevek ekonomskega priseljevanja h krepitvi konkurenčnosti gospodarstva EU in obravnavanju posledic demografskega staranja.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

V evropski agendi o migracijah je bila potrjena potreba po uporabi modre karte EU za vzpostavitev privlačnega sistema na ravni EU za visoko usposobljene državljane tretjih držav. V sporočilu z dne 6. aprila 2016 je bilo podrobneje določeno, da bo to doseženo s pripravo usklajenega skupnega pristopa EU, ki bi vključeval prožnejše pogoje in boljše postopke za sprejem ter večje pravice, vključno z mobilnostjo znotraj EU.

⁷ Združeno kraljestvo, Irska in Danska v skladu z ustreznimi protokoli, ki so priloženi Pogodbama, ne sodelujejo pri izvajanju direktive o modri karti EU.

⁸ Statistični podatki Eurostata: število nacionalnih dovoljenj za visoko usposobljene delavce se je zvišalo z 19 755 v letu 2012 na 21 940 v letu 2013 in 24 922 v letu 2014, medtem ko se je število modrih kart EU zvišalo s 3 664 v letu 2012 na 12 964 v letu 2013 in 13 852 v letu 2014.

⁹ Senne, J.-N. in David, A.: „General Context and Contribution of Labour Migration in Europe“, OECD 2016, v pripravi.

Ta pobuda dopolnjuje druge instrumente, sprejete na področju zakonitih migracij. Zlasti dopolnjuje direktivo o premestitvah znotraj podjetja¹⁰, ki lajša vstop visoko usposobljenih delavcev, zaposlenih v podjetjih s sedežem zunaj EU, ki so začasno napoteni v hčerinska podjetja v EU, v EU ter njihovo mobilnost znotraj EU. Dopolnjuje tudi Direktivo (EU) 2016/801, ki ureja sprejem in pravice za študente in raziskovalce ter za na primer pripravnike in prostovoljce v okviru Evropske prostovoljske službe. Predlog prav tako dopolnjuje Direktivo Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003, ki določa pogoje za uveljavljanje pravice do združitve družine, in Direktivo Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, hkrati pa tudi odstopa od njiju. Sedanji predlog presega navedeni direktivi, saj zagotavlja ugodnejše pogoje za združitev družine in lažji dostop do statusa rezidenta za daljši čas. Poleg tega dopolnjuje Direktivo 2011/95/EU (direktivo o pogojih)¹¹ v tem, da je področje uporabe tega predloga razširjeno na visoko usposobljene upravičence do mednarodne zaščite. Ti se bodo lahko zaposlili v državah članicah v skladu s svojim strokovnim znanjem in izobrazbo ter zapolnili pomanjkanje delovne sile v določenih poklicih v posameznih regijah. To jim omogoča, da so na trgu dela aktivni tudi v primerih, ko ni prostih delovnih mest na njihovem strokovnem področju v državi članici, ki jim je priznala zaščito.

Ta predlog je skladen z akcijskim načrtom za vključevanje državljanov tretjih držav¹², ki zagotavlja skupni okvir politike, ki bi lahko državam članicam pomagal pri nadaljnjem razvoju in krepitvi njihovih politik za vključevanje državljanov tretjih držav, tudi visoko usposobljenih.

Oblika dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav je določena v Uredbi (ES) št. 1030/2002 in se uporablja za ta predlog.

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen tega predloga je zagotoviti sistem na ravni EU, ki bo privlačen za visoko usposobljene delavce v skladu s politikami EU za poglobljanje in izpopolnjevanje enotnega trga¹³. Politika za privabljanje visoko usposobljenih delavcev je tudi skladna s politikami za lajšanje mobilnosti državljanov EU znotraj EU, ki jih podpirajo Uredba (EU) št. 492/2011¹⁴, Uredba (EU) 2016/589 (EURES)¹⁵ in prihodnji sveženj o delovni mobilnosti v zvezi z usklajevanjem sistemov socialne varnosti, hkrati pa te politike tudi dopolnjuje. Prav tako dopolnjuje politike za izboljšanje in izpopolnjevanje strokovnega znanja delavcev EU ter priznavanje kvalifikacij, da bi se bolje vključevali na trg dela. Večji nabor razpoložljive sposobne delovne sile koristi gospodarstvu EU kot celoti in v primeru visoko usposobljenih delavcev bo premestitveni učinek delavcev EU po pričakovanjih nizek. Prihodnji novi program znanj in spretnosti za

¹⁰ Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja (UL L 157, 27.5.2014, str. 1).

¹¹ Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL L 337, 20.12.2011, str. 9).

¹² [COM\(2016\) 377 final](#).

¹³ Sporočilo z dne 28. oktobra 2015: „Izpopolnitev enotnega trga“, [COM\(2015\) 550 final](#).

¹⁴ Uredba (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL L 141, 27.5.2011, str. 1).

¹⁵ Uredba (EU) 2016/589 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 2016 o evropski mreži služb za zaposlovanje (EURES), dostopu delavcev do storitev na področju mobilnosti in nadaljnjem povezovanju trgov dela ter o spremembi uredb (EU) št. 492/2011 in (EU) št. 1296/2013 (UL L 107, 22.4.2016, str. 1).

Evropo¹⁶ obravnava široko vprašanje priznavanja kvalifikacij in je zato pomemben tudi za sprejem visoko usposobljenih delavcev v okviru sistema modre karte EU, saj se te osebe pri priznavanju kvalifikacij, ki so jih pridobile v tretjih državah, pogosto srečujejo z ovirami in visokimi stroški. Vse te pobude prispevajo k strategiji EU za rast v skladu s prednostnimi nalogami strategije Evropa 2020.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Ta predlog se nanaša na pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav ter na postopke za izdajo potrebnih dovoljenj, povezanih z visoko usposobljenim delom. Določa tudi pogoje, pod katerimi lahko državljan tretje države prebiva v drugi državi članici. Zato je ustrezna pravna podlaga člen 79(2)(a) in (b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v povezavi s členom 79(1) iste Pogodbe.

V skladu s Protokolom št. 21, priloženim Pogodbama, lahko Združeno kraljestvo in Irska Svet v treh mesecih po predložitvi predloga ali pobude, ali kadar koli po sprejetju, uradno obvestita, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi predlaganega ukrepa. Nobena od obeh držav članic ni uveljavila svoje pravice, da sodeluje pri direktivi o modri karti EU. V skladu s Protokolom št. 22, priloženim Pogodbama, Danska ne sodeluje pri sprejetju ukrepov na podlagi tega člena¹⁷.

Sprejem ekonomskih migrantov je v deljeni pristojnosti EU in njenih držav članic. Zlasti noben ukrep, predlagan na področju zakonitih migracij, „ne vpliva na pravice držav članic, da določijo število državljanov tretjih držav, ki lahko iz tretjih držav prihajajo na njeno ozemlje, da bi si poiskali delo, bodisi kot zaposleni ali samozaposleni“ (člen 79(5) PDEU).

• Subsidiarnost

Izziv, da se izboljša zmogljivost za privabljanje in zadržanje nadarjenih kadrov iz tretjih držav, se je povečal in je skupen vsem državam članicam. Čeprav bi lahko vsaka država članica še naprej imela svoj nacionalni sistem za visoko usposobljene delavce, to ne bi povečalo privlačnosti EU kot celote. Še posebej če EU primerjamo z drugimi pomembnimi območji z enotnejšim pristopom, države članice same, zlasti manjše, niso ustrezno opremljene za to, da se potegujejo za visoko usposobljene delavce v mednarodni konkurenci.

Sedanje stanje razdrobljenosti z različnimi in vzporednimi nacionalnimi pravili za isto kategorijo državljanov tretjih držav v državah članicah ni niti uspešno niti učinkovito za nobeno udeleženo stran. Prosilci in delodajalci se morajo znajti v zapletenem regulativnem okviru, ki povzroča stroške in upravno breme, to pa zlasti močno občutijo MSP. Poleg tega bi bilo za organe držav članic preprosteje in stroškovno učinkoviteje, če bi uporabljali enoten, jasen in preprost sveženj pravil za obravnavanje prošenj visoko usposobljenih delavcev za prebivanje in delo.

EU, ki navzven deluje kot enoten akter, lahko ustvari ekonomijo obsega in tako bolje tekmuje z drugimi pomembnimi območji za omejeno ponudbo visoko usposobljenih delavcev. Cilj tega predloga je povečati splošno privlačnost EU z zagotavljanjem enotnega, preglednega, prožnega in poenostavljenega sistema za visoko usposobljene delavce v celotni EU. Z uvedbo

¹⁶ COM(2016) 381 final.

¹⁷ Združenega kraljestva, Irske in Danske Direktiva 2009/50/ES ne zavezuje.

jasnih in hitrih postopkov za sprejem skupaj s privlačnimi pogoji za prebivanje za visoko usposobljene delavce in njihove družine tem delavcem pošilja jasno sporočilo, da so v EU dobrodošli.

Poleg tega lahko samo ukrepanje na ravni EU visoko usposobljenim delavcem ponudi možnost, da zlahka potujejo, delajo in prebivajo v več državah članicah EU. Mobilnost znotraj EU prispeva k boljšemu odzivanju na povpraševanje po visoko usposobljeni delovni sili ter rešuje pomanjkanje strokovnega znanja. Nasprotno pa nacionalni sistemi po svoji naravi ne morejo nuditi te možnosti preprostega premika iz ene države članice v drugo, če bi se pokazale pomanjkanje delovne sile ali priložnosti za delo.

Države članice bodo tudi ob bolj usklajenem sistemu na ravni EU in odpravi vzporednih nacionalnih sistemov ohranile pristojnost glede nekaterih vidikov, kot je na primer njihova v Pogodbi določena pravica, da določijo obseg sprejema državljanov tretjih držav, ki iz tretjih držav prihajajo na njihova ozemlja, da bi si poiskali delo. Države članice bodo imele tudi možnost, da uvedejo preskuse trga dela, če se na trgu dela pojavijo resne motnje, kot je visoka stopnja brezposelnosti v določenem poklicu ali sektorju. Poleg tega bodo države članice same nadzorovale višino plačnega praga, ki se bo izračunal na podlagi povprečne nacionalne plače, čeprav bo ta prag bolj usklajen in bo imel določeno spodnjo in zgornjo mejo, ter deficitarne poklice, za katere bo veljal nižji prag.

Glede na te pomisleke je predlog skladen z načelom subsidiarnosti.

- **Sorazmernost**

Ta predlog se nanaša na pogoje in postopke za sprejem ter pravice visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav, ki so del skupne politike priseljevanja v skladu s členom 79 PDEU. Pravila EU za to skupino državljanov tretjih držav že obstajajo vzporedno z nacionalnimi pravili, vendar jih je treba spremeniti, da se odpravijo ugotovljeni problemi in v celoti dosežejo cilji direktive, pri čemer bi morali vsebina in oblika ukrepov Unije ostati omejeni na to, kar je potrebno za doseg teh ciljev.

Predlog zagotavlja ravnovesje med večjimi pravicami, vključno z mobilnostjo znotraj EU zaradi višje stopnje usklajenosti, na eni strani in bolj vključujočim sistemom z dodatnim olajšanjem postopkov za sprejem (vključno z nižjimi plačnimi pragi, s čimer se poveča ciljna skupina) z določeno prožnostjo, ki državam članicam omogoča, da sistem prilagodijo svojim nacionalnim razmeram, na drugi.

Upravno breme za države članice v smislu sprememb zakonodaje in dodatnega sodelovanja bi bilo zmerno, saj sistem modre karte EU že obstaja in bi koristi to breme odtehtale.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je nova direktiva, ki razveljavlja in nadomešča sedanjo direktivo o modri karti EU. To državam članicam omogoča določeno prožnost pri izvajanju in uporabi. Direktiva je zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar državam članicam omogoča prožnost glede oblike in načina prenosa teh ciljev v njihove nacionalne pravne sisteme in splošni okvir. Ugotovljeno je bilo, da ni nobenega razloga za spremembo iz direktive v uredbo, ki se neposredno uporablja.

Neobvezujoči ukrepi bi imeli preveč omejen učinek, saj bi se morebitni prosilci in podjetja še naprej soočali s celo vrsto različnih pravil za sprejem.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Prvo poročilo o izvajanju direktive o modri karti EU¹⁸ je bilo predstavljeno maja 2014 in je obravnavalo skladnost nacionalnih zakonodaj z določbami direktive. V njem je bilo ugotovljeno, da so med državami članicami velike razlike v številu izdanih modrih kart EU zaradi političnih odločitev v državah članicah, ki različno uporabljajo in promovirajo sistem modre karte EU, v nekaterih primerih pa dajejo prednost svojim vzporednim nacionalnim sistemom. Sedanja direktiva o modri karti EU določa le minimalne standarde in državam članicam pušča veliko manevrskega prostora s številnimi diskrecijskimi določbami in sklicevanji na nacionalno zakonodajo. V poročilu je bilo tudi ugotovljeno, da obstajajo številne pomanjkljivosti pri prenosu in, natančneje, da so države članice zanemarjale svoje obveznosti poročanja v skladu z direktivo. O teh pomislekih se je razpravljalo z državami članicami prek mreže nacionalnih kontaktnih točk in na sejah kontaktne skupine.

Dodatna ocena, ki jo je opravila Komisija v letih 2015–2016, je posodobila in razširila informacije iz prvega poročila. Ugotovljeno je bilo, da sistem modre karte EU v sedanji obliki ne dosega svojega potenciala za dodajanje vrednosti konkurenčnim in dopolnilnim nacionalnim sistemom za visoko usposobljene delavce¹⁹.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Javno spletno posvetovanje o modri karti EU in o politikah EU na področju delovne migracije je bilo izvedeno med 27. majem in 30. septembrom 2015. Skupaj je bilo prejetih 610 odgovorov na vprašalnik in 15 pisnih prispevkov različnih akterjev, ki predstavljajo vse relevantne zainteresirane strani²⁰. Za prispevke so bili zaproseni državljani EU, organizacije in državljani tretjih držav (ki prebivajo v EU ali zunaj nje) ter delodajalci (večnacionalna podjetja in MSP), njihova združenja, zasebni in javni zavodi za zaposlovanje, sindikati, ministrstva, regionalni in lokalni organi, delavci v medijih, akademiki, mednarodne organizacije, organizacije ali organi držav izvora, socialni partnerji in drugi akterji civilne družbe, ki so prispevke tudi poslali. Izvedena so bila tudi različna dvostranska in skupinska srečanja s ključnimi državami članicami, predstavniki gospodarstva, strokovnjaki, socialnimi partnerji in mednarodnimi organizacijami (OECD, Urad visokega komisarja ZN za begunce, Mednarodna organizacija za migracije). Z nacionalnimi socialnimi partnerji je bila v sodelovanju z opazovalno skupino za trg dela in stalno študijsko skupino za priseljevanje in vključevanje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora 3. decembra 2015 organizirana posebna delavnica. Zunanji izvajalec je z izbranimi nacionalnimi organi, organizacijami delodajalcev, sindikati in organizacijami v državah izvora izvedel več dodatnih dejavnosti za posvetovanje z zainteresiranimi stranmi.

Rezultati so bili upoštevani med celotnim pregledom, kot je razvidno iz poročila o oceni učinka.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

¹⁸ Sporočilo z dne 22. maja 2014 o izvajanju Direktive 2009/50/ES, [COM\(2014\) 287 final](#).

¹⁹ Glej Prilogo 5 k oceni učinka, ki je priložena temu predlogu.

²⁰ Rezultati in prispevki so [dostopni na spletu](#).

Komisija je ustanovila strokovno skupino za ekonomske migracije (EGEM)²¹, da bi podprla prihodnji razvoj politike na področju ekonomskih migracij. Strokovnjaki so na prvem sestanku EGEM 25. marca 2015 razpravljali o načinih za boljše upravljanje delovne migracije na ravni EU in osrednja tema razprave je bil pregled sistema modre karte EU. Osrednja tema drugega sestanka EGEM, ki je bil 7. decembra 2015, so bile možnosti politike za prenovljen sistem modre karte²².

Poleg tega je 13. novembra 2015 potekal sestanek strokovne skupine za usposobljene migrante v okviru Evropske migracijske mreže – podskupine Evropske migracijske mreže – s strokovnjaki iz držav članic za tehnično razpravo o vprašanjih, povezanih s sistemom modre karte EU, vzporednimi nacionalnimi sistemi za visoko usposobljene delavce in njihovim povezovanjem.

• **Ocena učinka**

Pri pripravi predloga je bil preučen širok nabor možnosti politike, med katerimi so bile nekatere, kot so razveljavitev direktive o modri karti EU, uvedba sistema za prijavo interesa na podlagi točk, razširitev področja uporabe na mednarodne ponudnike storitev, zavrnjene na prvi stopnji ocenjevanja.

Preučene možnosti

Med možnostmi, izbranimi za poglobljeno oceno, so naslednje:

0) Osnovni scenarij

Sedanji sistem modre karte EU bi se še naprej uporabljal brez spremembe zakonodaje. Obstoječe dejavnosti spremljanja in izvrševanja veljavne zakonodaje bi se nadaljevale, prav tako dejavnosti za izboljšanje čezmejnega priznavanja tujih kvalifikacij bodisi med državami članicami bodisi v sodelovanju s tretjimi državami z izmenjavami praks in dodatnimi smernicami za nacionalne organe.

1) Razširitev področja uporabe tako, da se dostop omogoči znatno večji skupini delavcev, vključno z (nekaterimi) srednje usposobljenimi

Pri tej možnosti bi bila modra karta EU na voljo tudi nekaterim srednje usposobljenim delavcem, saj bi bile plača in kvalifikacije določene kot alternativna in ne kumulativna pogoja. Raven pravic se ne bi znatno povečala v primerjavi s sedanjo ravno.

2) Sprememba pogojev za sprejem in pravic brez razširitve področja uporabe, tako da bi še naprej zajemalo samo visoko usposobljene delavce

Ta možnost ima tri podmožnosti, odvisno od ciljne skupine (širše ali bolj selektivno), ter ostaja znotraj področja uporabe in osnovnega okvira sedanje direktive, vendar s poenostavitvijo pogojev, postopkov in pravic za vse tri podmožnosti.

• **2a) Modra karta EU postane dostopna širši skupini visoko usposobljenih delavcev**

²¹ Register strokovnih skupin Komisije: [E03253](#).

²² Članstvo, zapisniki s sestankov in pisni prispevki udeležencev so dostopni na: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3253>.

Ta podmožnost bi razširila področje uporabe za visoko usposobljene delavce, upravičene do modre karte EU, olajšala sprejem in zagotovila večje pravice glede prebivanja in mobilnosti. Države članice bi ohranile nekaj omejenega manevrskega prostora za prilagajanje sistema nacionalnim razmeram, vzporedni nacionalni sistemi pa bi se ukinili.

- 2b) Modra karta EU postane sredstvo za privabljanje izbrane skupine najvišje usposobljenih delavcev

Pri tej možnosti bi postala modra karta EU precej selektivno orodje za izbiranje zelo visoko usposobljenih delavcev. Sprejem upravičenih delavcev bi bil hiter in enostaven, prav tako bi imeli ti delavci veliko pravic. Vzporedni nacionalni sistemi bi bili še vedno dovoljeni.

- 2c) Uvedba dvoplastnega sistema modre karte, namenjenega različnim ravnem usposobljenosti visoko usposobljenih delavcev

Ta podmožnost bi bila kombinacija prejšnjih podmožnosti z oblikovanjem sistema modre karte EU na dveh ravneh, da bi obravnavali različne kategorije visoko usposobljenih delavcev: prva raven bi bila namenjena široki skupini visoko usposobljenih delavcev, bolj selektivna druga raven pa bi omogočala hitrejši dostop do prebivanja za daljši čas in lažjo mobilnost znotraj EU. Vzporedni nacionalni sistemi bi bili ukinjeni.

3) Enotna standardna modra karta, ki velja za celotno EU

Pri tej možnosti politike bi uvedli standarden sveženj pravil za modro karto na ravni celotne EU, ki bi se uporabljal v vseh državah članicah. Države članice ne bi imele nobene možnosti prilagajanja katerih koli pogojev ali drugih pravil za modro karto EU razmeram na nacionalnem trgu dela. Modra karta EU, izdana v eni državi članici, bi bila priznana v vseh drugih državah članicah in bi zagotavljala neomejeno mobilnost znotraj EU. Vzporedni nacionalni sistemi bi bili ukinjeni.

Horizontalne/vzporedne zakonodajne možnosti

Preučenih je bilo tudi več horizontalnih zakonodajnih možnosti in ena nezakonodajna. Te možnosti se lahko uporabijo samostojno poleg osnovnega scenarija ali skupaj s katerim koli od zakonodajnih svežnjev:

a) Nezakonodajni ukrepi za izboljšanje uspešnosti modre karte EU

Ta možnost politike je namenjena okrepitvi izvajanja sistema modre karte EU in praktičnega sodelovanja med državami članicami, hkrati pa povečuje promocijo znamke prek izmenjave informacij, promocije in oglaševalskih dejavnosti. Vključevala bi praktične ukrepe za lažjo uporabo sistema modre karte EU z izboljšanjem priznavanja tujih kvalifikacij ter usklajevanja ponudbe strokovnega znanja s povpraševanjem na trgu dela.

b) Zakonodajni ukrep, ki razširja uporabo sistema modre karte EU na inovativne podjetnike

Pri tej možnosti bi se področje uporabe sistema modre karte EU razširilo z visoko usposobljenih *zaposlenih* delavcev na inovativne podjetnike (torej *samozaposlene* delavce) in v okviru direktive bi bil za to skupino določen ločen sveženj pogojev za sprejem in pravic (morda vključno z mobilnostjo znotraj EU).

c) Zakonodajni ukrep, ki razširja uporabo sistema modre karte EU na visoko usposobljene upravičence do mednarodne zaščite in prosilce za azil

Pri tej možnosti bi dobile dostop do modre karte EU druge kategorije migrantov, ki so zaprosili za status mednarodne zaščite ali so tak status že dobili. Pri tem je mogoče ločiti dve glavni podkategoriji in podmožnosti: (i) takšno, ki vključuje samo upravičence do mednarodne zaščite (begunce, osebe, ki jim je bila priznana subsidiarna zaščita), (ii) takšno, ki vključuje tudi prosilce za azil.

Prednostna možnost

Po oceni učinkov, uspešnosti in učinkovitosti izbranih možnosti ter njihove izvedljivosti je prednostna možnost 2a) v kombinaciji s horizontalnima možnostma a) (nezakonodajni ukrepi) in c), podmožnost (i) (takšna, ki v področje uporabe vključuje samo upravičence do mednarodne zaščite). Prednostna možnost zato vključuje naslednje glavne elemente: sprememba pogojev za sprejem in dostopnost modre karte EU za širšo skupino visoko usposobljenih delavcev; izboljšanje pravic, povezanih z modro karto EU, vključno z mobilnostjo znotraj EU; področje uporabe se ne razširi, da bi poleg visoko usposobljenih delavcev zajemalo tudi druge kategorije. Poleg tega nacionalni sistemi za državljane tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te direktive, ne bi bili več dovoljeni. Zakonodajne ukrepe bi dopolnili nezakonodajni ukrepi in po možnosti uvedba dostopa do modre karte EU za visoko usposobljene upravičence do mednarodne zaščite.

Prednostna možnost pomeni ravnovesje med višjo stopnjo vključnosti, znatno prožnostjo za države članice, da sistem prilagodijo svojim nacionalnim razmeram, in velikim potencialom za nadomestitev vzporednih nacionalnih sistemov na eni strani ter dodatno poenostavitvijo postopkov, višjo ravnjo pravic, dodatnim olajšanjem mobilnosti znotraj EU in visoko stopnjo usklajenosti na drugi. Zato ta prednostna možnost predstavlja uravnoteženo kombinacijo (visoke) uspešnosti in učinkovitosti ter pozitivnih gospodarskih in socialnih učinkov. Ti pozitivni učinki bi bili največji, če bi se kombinirali z nezakonodajnimi ukrepi, kot sta dejavna promocija sistema ter boljše povezovanje delodajalcev in potencialnih migrantov.

Po ocenah je število dodatnih dovoljenj za visoko usposobljene delavce pri tej možnosti v razponu od najmanj 32 484 do največ 137 690 (na leto, agregirano za sodelujoče države članice, razlike so odvisne od plačnega praga, ki ga določijo posamezne države članice). To bi po ocenah prineslo pozitiven letni gospodarski učinek v višini med 1,4 milijarde in 6,2 milijarde EUR zaradi dodatnih visoko usposobljenih delavcev, ki bi prišli živeti in delati v EU. Na splošno bo višje število sprejetih visoko usposobljenih delavcev ter povečano zadržanje potenciala mladih nadarjenih kadrov, usposobljenih v EU, ustvarilo večjo skupino visoko usposobljenih delavcev, iz katere lahko izbirajo delodajalci pri zapolnjevanju pomanjkanja delovne sile, kar bi pozitivno vplivalo na gospodarsko rast in konkurenčnost EU. To bi skupaj z večjimi možnostmi za poklicno mobilnost med delovnimi mesti in mobilnost znotraj EU olajšalo in znižalo stroške zaposlovanja za MSP ter jim olajšalo zapolnitev pomanjkanja delovne sile in povečalo njihove možnosti za rast. Prav tako bi prišlo do pozitivnega učinka na zmogljivost podjetij za raziskave in razvoj (R&R), koristilo pa bi tudi skupni zmogljivosti EU za inovacije, raziskave in podjetništvo. Visoka uspešnost in učinkovitost te možnosti bi tudi zmanjšala upravno breme, povezano z njeno uporabo.

Pozitivni bi bili tudi socialni učinki, saj bi državljanom EU koristil pozitiven učinek skupne gospodarske rasti, dosežene z zapolnitvijo pomanjkanja delovne sile in strokovnega znanja, kar lahko posredno prispeva h krepitvi gospodarstva, ki temelji na znanju, in ustvarjanju delovnih mest v EU. Glede na to, da je ta sistem namenjen visoko usposobljenim delavcem, da temelji na povpraševanju, da je precej selektiven in da so vgrajeni ustrezni zaščitni ukrepi, se pričakuje, da bo morebitni premestitveni učinek za delavce EU omejen. Tudi učinek na

imetnike modre karte bi bil pozitiven zaradi okrepljene pravice do združitve družine, dostopa do statusa rezidenta za daljši čas in mobilnosti znotraj EU. Pričakovati je mogoče tudi pozitivne socialne učinke zaradi vključevanja upravičencev do mednarodne zaščite, saj bi visoko usposobljeni upravičenci s pridobitvijo modre karte EU postali bolj opazni za delodajalce v državi članici gostiteljici in bi imeli dostop do trgov dela tudi v drugih državah članicah, ne samo v tisti, ki jim je priznala zaščito. To lajša njihovo udeležbo na trgu dela, ki spodbuja njihovo vključevanje in sposobnost za lastno preživljanje.

Mnenje odbora za regulativni nadzor

Ocena učinka je bila 5. februarja 2016 predložena Odboru za regulativni nadzor in sestanek je potekal 2. marca 2016. Odbor je sprejel prvo (negativno) mnenje 4. marca 2016. Ocena učinka je bila ponovno predložena 14. marca in drugo (pozitivno) mnenje je bilo sprejeto 18. marca 2016. Glavne zadeve za izboljšanje, ki so bile izpostavljene v mnenjih Odbora za regulativni nadzor, so bile naslednje in so bile upoštevane, kot sledi:

a) Pojasniti obravnavane probleme in njihovo razsežnost EU

Poročilo o oceni učinka je vsebovalo temeljitejšo analizo obstoječega in prihodnjega pomanjkanja delovne sile v EU in tega, kako ga je mogoče uspešno reševati z revidiranim sistemom modre karte EU, zlasti s povečanjem mobilnosti visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav znotraj EU. Pojasnjena sta bila tudi povezava med mobilnostjo državljanov EU in mobilnostjo visoko usposobljenih delavcev znotraj EU ter obseg, v katerem oboji prispevajo k reševanju pomanjkanja strokovnega znanja in delovne sile. Dodani so bili podatki in dodatne analize za večjo razvidnost potrebe po ukrepanju na ravni EU pri privabljanju visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav ter dodane vrednosti EU v primerjavi z nacionalnimi sistemi. Podrobneje sta bili razdelani povezava med pregledom sistema modre karte EU in drugimi kategorijami migrantov, kot so upravičenci do mednarodne zaščite/prosilci za azil, ponudniki storitev in podjetniki, ter potreba po njihovi morebitni vključitvi v področje uporabe sistema.

b) Pojasniti cilje in možnosti politike

Splošni in posebni cilji so bili pregledani in spremenjeni, da so skladnejši z opredelitvijo problema in predlaganimi možnostmi. Pojasnjena je bila logika, na kateri temeljijo svežnji za posamezne možnosti politike, predstavitev pa poenostavljena. Razlogi za zavrnitev določenih možnosti so bili podrobneje utemeljeni, preučitev in izbor možnosti politike pa sta bila izboljšana.

c) Osredotočenost analize učinka na glavne vidike trga dela

Predstavitev analize učinka je bila poenostavljena in bolj berljiva ter bolj jasno osredotočena na vidike trga dela in gospodarske učinke. Opredeljeni so bili učinki po državah članicah, kjer je bilo to izvedljivo. Razlike med različnimi možnostmi politike in osnovnim scenarijem so bile dodatno poudarjene. Čeprav so kvantitativni podatki še vedno omejeni, so bili analizirani upravni stroški in koristi za različne zainteresirane strani. Prednostna možnost politike, ki jo sestavljajo sveženj ene možnosti politike in horizontalni elementi, je bila izbrana kot rezultat postopnega izločanja možnosti na podlagi jasnih in objektivnih meril.

• **Temeljne pravice**

Ta pobuda je v celoti skladna z Listino o temeljnih pravicah in širi nekatere pravice iz te listine. Zlasti prispeva k uresničevanju pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja (člen 7) s pomočjo poenostavljenih določb o združitvi družine za visoko

usposobljene delavce ter pravice do dela in do opravljanja svobodno izbranega ali sprejetega poklica (člen 15(1)). Prav tako je v celoti skladna s pravicami v zvezi z delovnimi pogoji (člen 15(3)) in pravicami delavcev (členi 27 do 36), saj ohranja pravice do enakega obravnavanja za visoko usposobljene delavce v zvezi z delovnimi pogoji, dostopom do socialne varnosti, izobraževanja in poklicnega usposabljanja ter dostopom do blaga in storitev. V celoti je zagotovljena združljivost s členom 47 (pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča), saj so ohranjene sedanje določbe direktive o modri karti EU, povezane s pravico do pritožbe v primeru zavrnitve prošnje in pravico do obveščenosti o razlogih za zavrnitev.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Evropske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo preverila pravilen in uspešen prenos v nacionalno zakonodajo vseh sodelujočih držav članic. Med fazo uvajanja bo organizirala redne seje odbora za stike z vsemi državami članicami. Komisija bo Evropskemu parlamentu in Svetu tri leta po roku za prenos nato pa vsaka tri leta predložila poročilo, v katerem bo ocenila izvajanje, delovanje in učinek modre karte EU.

Uporaba direktive o modri karti EU se bo spremljala glede na glavne cilje politike z več ustreznimi in merljivimi kazalniki, ki bodo temeljili na zlahka dostopnih, sprejetih in verodostojnih virih podatkov. Sporočanje več vrst informacij je v revidirani direktivi postalo obvezno, da se izboljšata njihovo pravočasno pošiljanje in zanesljivost. To bi povečalo njihovo vrednost za spremljanje in ocenjevanje politike o migraciji visoko usposobljenih delavcev. Poleg tega bo izboljšana izmenjava informacij prek nacionalnih kontaktnih točk za modro karto EU.

- **Obrazložitevni dokumenti**

Predlagana direktiva ima široko osebno področje uporabe, kar zadeva visoko usposobljene državljane tretjih držav, ki jih zajema. Predlog vsebuje tudi več pravnih obveznosti kot veljavna Direktiva 2009/50/ES. Ob upoštevanju tega in na podlagi dejstva, da predlog vsebuje določbe o številnih skupinah oseb, ki še niso vključene na zavezujoč način z veljavnim pravnim okvirom, bodo potrebni obrazložitevni dokumenti, vključno s korelacijsko tabelo med nacionalnimi določbami in direktivo, ki spremljajo obvestilo o ukrepih prenosa, da bodo jasno opredeljeni ukrepi za prenos, ki so jih države članice dodale veljavni zakonodaji.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Poglavje I – SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1 – Predmet urejanja

Cilj predloga je opredeliti pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav, ki zaprosijo za prebivanje v EU zaradi visoko usposobljene zaposlitve ter so iz držav zunaj EU ali zakonito prebivajo v EU z drugim statusom, in njihovih družinskih članov ter opredeliti njihove pravice. Predlog tudi določa pogoje, pod katerimi se lahko državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici v skladu s pogoji iz tega predloga, s svojimi družinskimi

člani preselijo v drugo državo članico in tam prebivajo. Ta določba v bistvu ostaja podobna določbi iz Direktive 2009/50/ES, vendar je prilagojena, da se upošteva dejstvo, da bo modra karta postala edino sredstvo za sprejem visoko usposobljenih državljanov tretjih držav.

Člen 2 – Opredelitev pojmov

V tem členu so navedene opredelitve pojmov, uporabljene v predlogu, ki so v veliki meri enake kot v drugih veljavnih direktivah o zakonitih migracijah. Opredeljena je „visoko usposobljena zaposlitev“, ki nadomešča pojem „visokokvalificirana zaposlitev“ iz veljavne direktive. Pomeni plačano zaposlitev osebe, ki ima potrebne kompetence, potrjene z „visokimi poklicnimi kvalifikacijami“, v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso. Kvalifikacije se lahko dokažejo z „visokošolskimi kvalifikacijami“ (tj. uspešno zaključenim posrednješolskim visokošolskim programom ali enakovrednim programom terciarnega izobraževanja, ki ustreza najmanj ravni 6 ISCED²³ 2011 ali ravni 6 evropskega ogrodja kvalifikacij) ali „visoko poklicno usposobljenostjo“ (tj. usposobljenostjo, dokazano z najmanj tremi leti poklicnih izkušenj, ki so primerljive z visokošolskimi kvalifikacijami in ustrezajo delu ali poklicu, ki se bo opravljal). Raven zahtevane usposobljenosti ostaja nespremenjena, vendar morajo zdaj države članice obvezno priznati poklicne izkušnje kot alternativo visokošolskim kvalifikacijam. Poleg tega je novo izrecno sklicevanje na ravni ISCED in EOK zaradi večje jasnosti.

Kot novost v primerjavi z Direktivo 2009/50/ES je opredeljen pojem „poslovna dejavnost“, da se opredeli, katere poklicne dejavnosti lahko izvaja imetnik modre karte EU v okviru posebnih pravil o kratkoročni mobilnosti v druge države članice (glej člen 19).

Člen 3 – Področje uporabe

Predlog podobno kot Direktiva 2009/50/ES ne zajema državljanov EU, državljanov tretjih držav, ki so rezidenti EU za daljši čas in se želijo preseliti v drugo državo članico, sezonskih delavcev in napotnih delavcev. Ker obstaja možnost prekrivanja področja uporabe Direktive (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ in področja uporabe tega instrumenta, so v tem členu izrecno izključeni s področja uporabe direktive državljani tretjih držav, ki zaprosijo za prebivanje v državi članici kot raziskovalci v smislu Direktive (EU) 2016/801, da bi izvajali raziskovalni projekt. Vendar lahko raziskovalci, ki so bili sprejeti na podlagi Direktive (EU) 2016/801 in zakonito prebivajo v EU, zaprosijo za modro karto EU za druge namene, razen tistih, ki so zajeti v Direktivi (EU) 2016/801

Sprememba glede na Direktivo 2009/50/ES je tudi v tem, da imajo dostop do modre karte EU tudi vsi državljani tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, da lahko sprejmejo visoko usposobljeno zaposlitev in gredo na službeno pot v različne države članice, ne glede na to, ali jih spremlja državljan EU ali ne. Ti visoko usposobljeni državljani tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, imajo enake potrebe po kratkoročni in dolgoročni poklicni mobilnosti znotraj EU kot drugi visoko usposobljeni državljani tretjih držav in se jim ne bi smela odreči možnost, da zaprosijo za modro karto EU, ki bi jo imeli v matični državi, samo zaradi tega, ker zakonito prebivajo v EU kot družinski člani državljanov EU.

Predlagana direktiva se še naprej ne uporablja za osebe, ki zaprosijo za mednarodno zaščito in čakajo na odločitev o svojem statusu, ali za tiste, ki so upravičenci do začasne zaščite ali v

²³ Unescova mednarodna standardna klasifikacija izobrazbe.

²⁴ Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair (UL L 132, 21.5.2016, str. 21).

državi članici prebivajo izključno začasno. Vendar kot novost zajema upravičence do mednarodne zaščite v skladu z Direktivo 2011/95/EU („direktiva o pogojih“). Ti bodo lahko zaprosili za modro karto EU tako kot kateri koli drug državljani tretje države, hkrati pa ohranili vse pravice, ki jih uživajo kot upravičenci do zaščite (glej tudi komentar k členoma 15 in 16). Tudi državljani tretjih držav, ki bodo preseljeni v države članice v skladu s prihodnjimi shemami EU in jim bodo zagotovljene podobne pravice, kot so določene v direktivi o pogojih, bodo dobili dostop do modre karte EU. Visoko usposobljeni upravičenci do mednarodne zaščite bodo tako postali bolj dostopni za delodajalce in se bodo lahko bolj ciljno usmerjeno zaposlili v skladu s svojo usposobljenostjo in izobrazbo, s čimer bodo zapolnili pomanjkanje v sektorjih in poklicih v kateri koli državi članici. To jim omogoča dejavno udeležbo na trgu dela, kar spodbuja njihovo vključevanje, ter lažje zagotavljanje sredstev za lastno preživljanje. Poleg tega preprečuje izgubljanje njihovega strokovnega znanja, če na njihovem področju usposobljenosti ni prostih delovnih mest v državi članici, ki jim je priznala zaščito, kar bo privedlo do učinkovitejšega razporejanja na trgu dela. Pri prihodnji reviziji direktive o pogojih bodo uvedeni potrebni sklici in spremembe, da se zagotovi skladnost.

Vključena je tudi določba za zaščito mednarodnih sporazumov, ki jih sklene Unija in/ali njene države članice za zagotovitev etičnega zaposlovanja, tj. za zaščito tistih sektorjev, v katerih je pomanjkanje osebja v državah v razvoju.

Za razliko od Direktive 2009/50/ES novi predlog državam članicam ne dovoljuje vzporednih nacionalnih sistemov, namenjenih isti skupini visoko usposobljenih delavcev. Da bi se sistem modre karte EU razvil v sistem, ki bo pravi sistem na ravni EU, morajo države članice osebam, ki spadajo na področje njegove uporabe, izdati modro karto EU namesto nacionalnega dovoljenja za visoko usposobljeno zaposlitev. Države članice lahko izdajo nacionalna dovoljenja samo delavcem iz tretjih držav, ki ne sodijo na področje uporabe te direktive, in sicer v okviru omejitev, določenih v drugi zakonodaji EU na področju zakonitih migracij.

Člen 4 – Ugodnejše določbe

Predlog usklajuje pogoje za sprejem in postopke za državljane tretjih držav, ki spadajo na področje njegove uporabe, in njihove družinske člane ter za njihovo poznejšo mobilnost v druge države članice.

Kljub temu lahko države članice še vedno odobrijo ugodnejše pogoje glede pravic, zlasti glede enakega obravnavanja (člen 15) in pravic družinskih članov (člen 16). Države članice lahko tudi ugodneje obravnavajo primere začasne brezposelnosti (člen 14) in dovoljeno odsotnost z ozemlja po pridobitvi statusa rezidenta za daljši čas (člen 17(5)). Poleg tega lahko države članice uvedejo ugodnejše določbe o procesnih jamstvih (člen 10).

Poglavje II – POGOJI ZA SPREJEM

Člen 5 – Merila za sprejem

Člen 5 določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati prosilec, da bi bil sprejet kot imetnik modre karte EU. Poleg splošnih pogojev, podobnih tistim iz Direktive 2009/50/ES in drugega veljavnega pravnega reda EU o zakonitih migracijah (tj. da ima prosilec veljavno potno listino, zdravstveno zavarovanje in ne predstavlja nevarnosti za javni red, javno varnost ali javno zdravje), posebni pogoji vključujejo:

– *odstavek 1(a)*: Pogodbo o zaposlitvi ali zavezujočo ponudbo za zaposlitev za najmanj šest mesecev v zadevni državi članici, ker sprejem temelji na povpraševanju. Zahtevano trajanje pogodbe je v primerjavi z veljavno direktivo skrajšano z 12 na 6 mesecev. Namen tega pogoja je zagotoviti določeno kontinuiteto prebivanja in zaposlitve ter hkrati omogočiti določeno stopnjo prožnosti v skladu z zahtevami trga dela in praksami držav članic. Vendar se pomemben delež nacionalnih dovoljenj za prebivanje za visoko usposobljene delavce trenutno izda z veljavnostjo manj kot dvanajst mesecev in delodajalci se nagibajo k temu, da najprej ponudijo krajšo pogodbo za poskusno dobo, da se prepričajo, da je zaposleni primeren za zadevno delovno mesto, nato pa se lahko odobri podaljšanje, če je bila poskusna doba uspešno opravljena.

– *odstavek 1(b)*: Za regulirane poklice mora prosilec, podobno kot v Direktivi 2009/50/ES, izpolnjevati zahteve za opravljanje zadevnega reguliranega poklica, določene v nacionalni zakonodaji za državljane Unije.

– *odstavka 1(c) in 6*: Za neregulirane poklice mora prosilec dokazati, da ima potrebne visoke poklicne kvalifikacije, tj. visokošolske kvalifikacije ali visoko poklicno usposobljenost. Države članice omogočijo potrjevanje in priznavanje dokumentov, ki dokazujejo ustrezne visoke poklicne kvalifikacije. Spremembe v primerjavi z Direktivo 2009/50/ES so opisane pri členu 2.

– *odstavek 2*: Plača, določena v pogodbi o zaposlitvi, mora biti najmanj enaka določenemu pragu, ki ga določijo države članice v razponu od najmanj 1,0 do največ 1,4-kratnika povprečne bruto letne plače v zadevni državi članici. Ta prag je nižji od praga, določenega v Direktivi 2009/50/ES (vsaj 1,5-kratnik povprečne bruto letne plače v zadevni državi članici, zgornja meja ni določena), s čimer se močno poveča vključenost sistema modre karte EU, tj. vključuje veliko večje število potencialnih visoko usposobljenih delavcev²⁵. Natančno določen razpon povečuje usklajevalni učinek, hkrati pa ohranja določeno prožnost, da lahko države članice določijo prag glede na razmere na svojih trgih dela, povprečne ravni dohodkov in razlike pri porazdelitvi dohodka. Uporaba podatkov Eurostata (nacionalni računi) kot referenčne vrednosti za izračun plačnega praga je obvezna zaradi večje preglednosti in usklajenosti.

– *odstavka 4 in 5*: Te določbe uvajajo obvezen nižji plačni prag (v višini 80 odstotkov splošnega praga) za deficitarne poklice, ki jih določijo države članice in spadajo v glavni skupini 1 in 2 klasifikacije ISCO²⁶, ter za mlade diplomante. V Direktivi 2009/50/ES je določen zgolj neobvezen nižji plačni prag za deficitarne poklice v višini najmanj 1,2-kratnika povprečne plače. Odstopanje za nove diplomante, ki v Direktivi 2009/50/ES ni bilo predvideno, lajša dostop do modre karte EU mladim poklicno usposobljenim delavcem, ki verjetno nimajo dovolj poklicnih izkušenj, da bi lahko zahtevali visoke plače²⁷. Takšna olajšava je skladna z nedavnimi spremembami zakonodaje EU o študentih (Direktiva (EU) 2016/801), v skladu s katerimi lahko diplomanti iščejo zaposlitev v državi članici gostiteljici vsaj devet mesecev.

Člena 6 in 7 – Razlogi za zavrnitev, odvzem ali zavrnitev podaljšanja modre karte EU

²⁵ Za analizo učinka in „vključenosti“ različnih plačnih pragov glej prilogi 7 in 14 k oceni učinka, priloženi temu predlogu (SWD(2016) 193).

²⁶ Glavna skupina 1 klasifikacije ISCO (mednarodna standardna klasifikacija poklicev) vključuje menedžerje, glavna skupina 2 pa strokovnjake. <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/intro.htm>.

²⁷ Glej Prilogo 7 k oceni učinka, priloženi temu predlogu (SWD(2016) 193).

V teh določbah so določeni obvezni in neobvezni razlogi za zavrnitev ter za odvzem in zavrnitev podaljšanja. Ti so za osebe, premeščene znotraj podjetja, zelo podobni razlogom iz Direktive 2014/66/EU o osebah, premeščenih znotraj podjetja, v primerjavi z Direktivo 2009/50/ES pa so bile dodane nekatere določbe.

Kar zadeva možnost izvedbe preskusa trga dela, ki je v Direktivi 2009/50/ES neomejena pravica držav članic, je v tem predlogu dovoljen samo v razmerah, ko se na trgu dela v državi članici pojavijo resne motnje, na primer visoka stopnja brezposelnosti v določenem poklicu ali sektorju v določeni regiji na njihovem ozemlju. Če namerava država članica izvesti preskuse trga dela, Komisiji pošlje utemeljeno obvestilo ter o tem obvesti prosilce in delodajalce. Države članice lahko v ocenjevanje razmer, povezano z njihovimi trgi dela, vključijo tudi socialne partnerje.

Poglavje III – MODRA KARTA EU IN POSTOPEK

Členi 8, 9, 10 in 11 – Modra karta EU, prošnje za sprejem, procesna jamstva in takse

Prosilci, za katere je zadevna država članica sprejela pozitivno odločitev, prejmejo dovoljenje za prebivanje, imenovano modra karta EU, v katerem so določeni pogoji, pod katerimi smejo delati. Standardno obdobje veljavnosti modre karte EU je najmanj 24 mesecev. Samo v primeru, če pogodba o zaposlitvi zajema krajše obdobje, bi morala modra karta EU veljati vsaj za obdobje pogodbe o zaposlitvi plus tri mesece. Če pa je veljavnost modre karte EU podaljšana, bi morala v vsakem primeru veljati najmanj 24 mesecev. Direktiva 2009/50/ES državam članicam omogoča, da izberejo standardno veljavnost od 1 do 4 let ali obdobje trajanja pogodbe plus tri mesece, in se uporablja enako za prvo dovoljenje in podaljšanja.

Prošnje za modro karto EU se lahko vložijo zunaj ali znotraj ozemlja države članice, pri čemer je za slednje pogoj, da je prosilec zakonito prisoten na ozemlju te države članice ne glede na razlog (pri čemer je treba vseeno upoštevati kategorije, izključene iz področja uporabe v skladu s členom 3(2)). To je ugodneje od določb Direktive 2009/50/ES, ki omogoča samo, da države članice vsem državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo na njihovem ozemlju, dovolijo, da vložijo prošnjo na njihovem ozemlju.

Države članice obvestijo prosilca o odločitvi glede prošnje najpozneje v 60 dneh od vložitve prošnje. To je skrajšano z 90 dni, določenih v Direktivi 2009/50/ES.

Države članice se lahko odločijo, da za obravnavo prošenj zaračunajo takse. Vendar te ne bi smele biti nesorazmerne ali čezmerne. To je nova določba, prilagojena na podlagi Direktive 2014/66/EU o osebah, premeščenih znotraj podjetja.

Člen 12 – Odobreni delodajalci

Uveden je neobvezen sistem „odobrenih delodajalcev“, ki ni bil predviden v Direktivi 2009/50/ES. Postopek odobritve se ureja na nacionalni ravni, vendar mora biti pregleden in delodajalec ne sme povzročati nesorazmernega ali čezmernega upravnega bremena in stroškov. Če je delodajalec odobren v skladu s tem členom, mora biti prošnja za modro karto EU obravnavana po hitrem postopku (največ 30 dni) in postopek olajšan (tj. dokazila o kvalifikacijah za neregulirane poklice in zdravstvenem zavarovanju se ne zahtevajo).

Poglavje IV – PRAVICE

Člena 13 in 14 – Dostop do trga dela in začasna brezposelnost

Direktiva 2009/50/ES vsebuje večplasten sklop pravil, ki urejajo dostop do trga dela in s tem povezane postopke. V tem predlogu je dostop poenostavljen: imetniki modre karte EU imajo zagotovljen popoln dostop do visoko usposobljene zaposlitve. Države članice lahko zahtevajo samo, da jim sporočijo spremembe delodajalca ali spremembe, ki lahko vplivajo na izpolnjevanje pogojev za sprejem v okviru sistema modre karte EU. Namen je zagotoviti jasen pravni položaj v vseh državah članicah in preprečiti nepotrebno upravno breme. To ne bo vplivalo na možnost držav članic, da odvzamejo modro karto EU ali je ne podaljšajo, če pogoji niso več izpolnjeni. Poleg tega smejo imetniki modre karte EU vzporedno s poklicem, za katerega jim je bila izdana modra karta EU, izvajati tudi samostojno dejavnost kot morebitno postopno pot v inovativno podjetništvo. Ta pravica ne spremeni dejstva, da morajo biti pogoji za sprejem v okviru sistema modre karte EU ves čas izpolnjeni, zato mora imetnik modre karte EU ohraniti visoko usposobljeno zaposlitev.

Podobno kot v Direktivi 2009/50/ES je dovoljena začasna brezposelnost, ne da bi to vplivalo na pravico do prebivanja imetnika modre karte EU. Brezposelnost ne sme biti daljša od treh mesecev ali nastopiti več kot enkrat v obdobju veljavnosti modre karte EU.

Člena 15 in 16 – Enako obravnavanje in družinski člani

Določbe o enakem obravnavanju imetnikov modre karte EU in državljanov držav članic v veliki meri ustrezajo pravicam, določenim v Direktivi 2009/50/ES, uvedene so le nekatere posodobitve za uskladitev z novjšimi direktivami.

Določena so odstopanja od Direktive 2003/86/ES za lažjo združitev družin visoko usposobljenih delavcev. Tako kot v Direktivi 2009/50/ES ni mogoče naložiti nobene čakalne dobe ali integracijskih ukrepov, dokler ni dovoljena združitev. Dodatna nova poenostavitev je, da bodo družinski člani upravičeni do dovoljenja takoj, ko se izda modra karta EU, in se bodo lahko takoj pridružili delavcu. Poleg tega države članice družinskim članom ne smejo omejevati dostopa do trga dela, lahko pa pred odobritvijo dostopa opravijo preskus trga dela.

Za imetnike modre karte EU te določbe ne veljajo, če na področjih, ki jih zajemata ta člena, uživajo pravice upravičencev do prostega gibanja. Prav tako te določbe ne veljajo za upravičence do mednarodne zaščite, za katere še naprej veljajo pravila, ki se uporabljajo zanje kot za upravičence do zaščite v državi članici, ki jim je priznala zaščito.

Člena 17 in 18 – Prebivanje v EU za daljši čas za imetnike modre karte EU

V teh členih so določena odstopanja od Direktive 2003/109/ES in tako imetnikom modre karte EU zagotavljajo lažji dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas. V primerjavi z Direktivo 2009/50/ES so uvedene dodatne poenostavitve, ki izhajajo iz obstoječega modela. Za zagotovitev zadostne ravni vključevanja v državi gostiteljici je predvsem možen dostop s triletnim neprekinjenim prebivanjem imetnika modre karte EU v eni državi članici. Druga možnost je, če se je imetnik modre karte EU preselil v drugo državo članico v skladu z določbami o mobilnosti, ki veljajo za modro karto EU, lahko status pridobi po petih letih neprekinjenega prebivanja v različnih državah članicah, pri čemer se obdobja seštejejo (upoštevano bo tudi prebivanje na podlagi drugih dovoljenj za prebivanje, ki niso modra karta EU). Za okrepitev povezave z državo, ki je priznala status rezidenta EU za daljši čas, se zahteva, da imetnik modre karte EU najmanj dve leti neposredno pred vložitvijo prošnje za status prebiva v zadevni državi članici. Če se uporablja triletno obdobje, se lahko status rezidenta EU za daljši čas odvzame pred iztekom petletnega obdobja zakonitega in neprekinjenega prebivanja na ozemlju držav članic, če državljan tretje države postane

brezposeln in nima zadostnih sredstev za preživljanje sebe in, kjer je ustrezno, svojih družinskih članov, brez uporabe sistema socialne pomoči v zadevni državi članici, razen v primeru bolezni, nezgode, neprostoVOLjne brezposelnosti ali poklicnega usposabljanja. Če se uporablja petletno obdobje, so dovoljene daljše odsotnosti z ozemlja držav članic, kot so določene v splošni ureditvi v Direktivi 2003/109/ES.

Direktiva 2009/50/ES že priznava poseben status rezidentov EU za daljši čas, ki so nekdanji imetniki modre karte EU. V predlogu so uvedene nove določbe, da bi zagotovili, da se med tem prehodom ne izgubijo nobene pravice. Pravice do kratkoročne mobilnosti znotraj EU za poslovne dejavnosti v drugi državi članici, ki jih zagotavlja sistem modre karte EU, bodo ob izdaji statusa rezidenta EU za daljši čas ohranjene. Za prebivanje rezidentov za daljši čas, ki so nekdanji imetniki modre karte EU, v drugi državi članici bo veljala ureditev, določena v Direktivi 2003/109/ES z odstopanji v primerih, kjer je ureditev v okviru sistema modre karte EU ugodnejša.

Poglavje V – MOBILNOST MED DRŽAVAMI ČLANICAMI

Člen 19 – Poslovna dejavnost v drugi državi članici

Ta popolnoma nov člen imetnikom modre karte omogoča vstop v druge države članice in bivanje v njih za opravljanje poslovne dejavnosti, kot je opredeljena v točki (l) člena 2. Druge države članice ne smejo zahtevati delovnega dovoljenja ali kakršnega koli drugega dovoljenja razen modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica za opravljanje te dejavnosti. Če modro karto EU izda država članica, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, se lahko imetnik modre karte EU giblje znotraj schengenskega območja in opravlja poslovno dejavnost 90 dni v obdobju 180 dni. V državah članicah, ki sodelujejo v sistemu modre karte EU, vendar schengenskega pravnega reda ne uporabljajo v celoti, lahko izvajajo poslovno dejavnost za isto obdobje. Če modro karto EU izda država članica, ki ne uporablja schengenskega pravnega reda v celoti, morajo druge države članice dovoliti vstop in bivanje na podlagi modre karte EU za poslovno dejavnost, ne da bi zahtevale poseben vizum ali katero koli drugo dovoljenje, in sicer prav tako za obdobje 90 dni v obdobju 180 dni. Glavni namen tega člena je zagotoviti, da se lahko poslovne dejavnosti znotraj EU, ki so lahko sestavni del rednih nalog visoko usposobljenih delavcev, opravljajo brez pravne negotovosti ali čezmernega upravnega bremena.

Člena 20 in 21 – Prebivanje imetnikov modre karte EU in njihovih družinskih članov v drugi državi članici

V primerjavi z Direktivo 2009/50/ES je mobilnost med državami članicami še dodatno olajšana, da bi postal sistem modre karte EU resnično sistem celotne EU, ki bo bolje opremljen za privabljanje potrebnega strokovnega znanja v Evropo. Zahtevano obdobje prebivanja v prvi državi članici je skrajšano z 18 na 12 mesecev in v skladu s sistemom dolgoročne mobilnosti, razvitim v okviru Direktive 2014/66/EU, je pri vložitvi prošnje za modro karto EU v drugi državi članici opuščenih več pogojev. Zlasti ni dovoljen preskus trga dela za mobilne imetnike modre karte EU, če ni uveden tudi za prošnje ob prvem vstopu, prav tako niso dovoljene kvote in druga država članica ne sme ponovno preveriti kvalifikacij za neregulirane poklice. Zadevni postopek je poenostavljen in hitrejši, delo pa se lahko nastopi takoj po vložitvi prošnje za modro karto EU. Družinski člani se lahko takoj pridružijo imetniku modre karte EU in nekateri pogoji za njihovo prebivanje v drugi državi članici so opuščeni.

Člen 22 – Zaščitni ukrepi in sankcije

Uvedeni so novi zaščitni ukrepi za uskladitev z večjimi pravicami imetnikov modre karte EU. Če modro karto izda država članica, ki ne uporablja schengenskega pravnega reda v celoti, lahko države članice zahtevajo dokazila o namenu potovanja, ko imetnik modre karte EU prečka zunanjo mejo za namene mobilnosti. Poleg tega mora prva država članica dovoliti ponovni vstop zadevne osebe z morebitnimi družinskimi člani, če druga država članica nazadnje ne izda modre karte EU. Obstajajo posebni zaščitni ukrepi za primere zavrnitve vstopa in vrnitve (*refoulement*), če je imetnik modre karte EU tudi upravičenec do mednarodne zaščite. Te določbe so podobne določbam iz Direktive 2011/51/EU, s katero je bil dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas skupaj z ustreznimi pravicami do mobilnosti razširjen na upravičence do mednarodne zaščite. Države članice imajo možnost naložiti sankcije delodajalcem, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti.

Poglavje VI – KONČNE DOLOČBE

Členi 23, 24, 25 in 26 – Dostop do informacij, statistični podatki, poročanje in sodelovanje med kontaktnimi točkami

Člen 23 je novost v primerjavi z Direktivo 2009/50/ES in določa, da morajo države članice prosilcem zagotoviti zlahka dostopne informacije o pogojih za vstop in prebivanje ter pravicah. Prav tako morajo Komisiji sporočati podatke o več vidikih, kot so letni plačni pragi, seznam deficitarnih poklicev, primeri, ko so države članice uporabile klavzulo o etičnem zaposlovanju, in dovoljene poslovne dejavnosti na njihovem ozemlju.

Člen 23 določa, da morajo države članice Komisiji sporočati statistične podatke o številu izdanih, zavrženih, podaljšanih ali odvzetih modrih kart ter o dovoljenjih, izdanih družinskim članom prosilcev. Ti statistični podatki bi morali biti razčlenjeni po obdobjih veljavnosti dovoljenj, spolu in starosti prosilcev ter po gospodarskih sektorjih. Prav tako bi morali omogočati razčlenitev po državljanih tretjih držav, ki so dobili modro karto EU in so upravičenci do mednarodne zaščite ali imajo pravico do prostega gibanja, ter po imetnikih modre karte EU, ki so pridobili status rezidenta za daljši čas. Nekatere statistične podatke je treba sporočati že v skladu z Direktivo 2009/50/ES, vendar ta predlog državam članicam nalaga dodatne zahteve, ki so bistvene za spremljanje izvajanja sistema in njegov razvoj.

Komisija na podlagi člena 25 poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive, pri čemer zlasti oceni učinek členov 5, 12, 19 in 20, vsaka tri leta in predlaga kakršne koli spremembe, ki bi bile potrebne. To je standardna določba, vendar so poseben predmet interesa nova pravila o mobilnosti.

Člen 26 določa, da morajo države članice imenovati kontaktne točke za izmenjavo informacij, povezanih s členi 17 (status rezidenta za daljši čas), 19 (poslovne dejavnosti), 20 (dolgoročna mobilnost) in 23 (izvedbeni ukrepi). Cilj je razširiti izmenjavo informacij v primerjavi z Direktivo 2009/50/ES.

Členi 27, 28, 29 in 30 – Prenos, začetek veljavnosti, naslovniki in razveljavitev

Členi 26 do 28 so standardne določbe. Člen 29 razveljavlja Direktivo 2009/50/ES, ki jo nadomesti ta predlog.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visoko usposobljene zaposlitve**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti točk (a) in (b) člena 79(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁸,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²⁹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V sporočilu Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“³⁰ je določen cilj, v skladu s katerim bi se morala Unija razviti v gospodarstvo, temelječe na znanju in inovacijah, zmanjšati upravna bremena za podjetja ter bolje uskladiti ponudbo delovne sile in povpraševanje po njej. Ukrepe za olajšanje sprejema visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav je treba gledati s tega širšega vidika.
- (2) V sklepih Evropskega sveta z dne 26. in 27. junija 2014 je navedeno, da mora Evropa sodelovati v svetovni tekmi za najbolj nadarjene posameznike, če naj ostane privlačna destinacija za nadarjene in usposobljene ljudi. Zato bi bilo treba razviti strategije, da se čim bolj izkoristijo priložnosti zakonitih migracij, vključno s poenostavitvijo obstoječih pravil.
- (3) Evropska agenda o migracijah, sprejeta 13. maja 2015, poziva k uvedbi privlačnega sistema na ravni EU za visoko kvalificirane državljane tretjih držav ter navaja, da je potreben pregled Direktive Sveta 2009/50/ES³¹, da postane uspešnejša pri privabljanju nadarjenih ljudi v Unijo, s čimer hkrati rešuje demografske izzive, s katerimi se sooča Unija, ter pomanjkanje delovne sile in strokovnega znanja v ključnih sektorjih gospodarstva Unije.
- (4) Treba se je odzvati na izzive, opredeljene v poročilu o izvajanju Direktive 2009/50/ES. Unija bi si morala prizadevati za vzpostavitev privlačnejšega in uspešnejšega sistema

²⁸ UL C , , str. .

²⁹ UL C , , str. .

³⁰ [COM\(2010\) 2020 final](#).

³¹ Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L 155, 18.6.2009, str. 17).

na ravni EU za visoko usposobljene delavce. Pristop Unije k privabljanju visoko usposobljenih delavcev bi bilo treba dodatno uskladiti in modra karta EU bi morala postati pri tem glavni instrument s hitrejšimi postopki, prožnejšimi in bolj vključujočimi merili za sprejem ter zagotavljanjem večjih pravic, vključno z lažjo mobilnostjo znotraj EU. Ker bi to zahtevalo bistvene spremembe Direktive 2009/50/ES, bi bilo treba navedeno direktivo razveljaviti in nadomestiti z novo direktivo.

- (5) Vzpostaviti bi bilo treba sistem za sprejem na ravni EU, da bi v Unijo privabili visoko usposobljene delavce in jih zadržali. Države članice bi morale vsem prosilcem, ki spadajo na področje uporabe te direktive, namesto nacionalnega dovoljenja izdati modro karto EU. Države članice bi morale ohraniti pravico, da državljanom tretjih držav, ki ne spadajo na področje uporabe te direktive, izdajajo dovoljenja, ki niso modra karta EU, za kateri koli zaposlitveni namen, ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz drugih direktiv na področju delovne migracije.
- (6) Pojem *visokokvalificiran* delavec bi bilo treba nadomestiti s pojmom *visoko usposobljen* delavec, da se poudari, da bi bilo treba kot merili za sprejem enakovredno upoštevati tako raven zaključene formalne izobrazbe kot enakovredne poklicne izkušnje. V skladu s priporočilom Sveta z dne 20. decembra 2012³² lahko potrjevanje učnih rezultatov, in sicer znanja, spretnosti in kompetenc³³, pridobljenih z neformalnim in priložnostnim učenjem, izboljša zaposljivost in mobilnost. Svet priporoča, da bi morale države članice najpozneje do leta 2018 vzpostaviti ureditev za potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja. Ker mehanizmi in ureditve za vrednotenje in potrjevanje poklicnih izkušenj še niso na voljo v vseh državah članicah, bi bilo treba po začetku veljavnosti te direktive za določbe, povezane s priznavanjem poklicnih izkušenj, zagotoviti dodaten dveletni rok za prenos, da se državam članicam omogoči vzpostavitev takšnih mehanizmov in ureditev, kjer je potrebno. Nacionalne kontaktne točke držav članic za sistem modre karte EU bi morale biti vključene v uspešno sodelovanje z zainteresiranimi stranmi in mrežami na področjih izobraževanja, usposabljanja, zaposlovanja in mladih ter na drugih ustreznih področjih politike za namene priznavanja poklicnih izkušenj v skladu s to direktivo.
- (7) Ta direktiva ne bi smela vplivati na pravico držav članic, da določijo obseg sprejema državljanov tretjih držav, ki pridejo na njihovo ozemlje iz tretjih držav, da bi si poiskali delo v skladu s členom 79(5) Pogodbe. Na tej podlagi bi morale imeti države članice možnost, da prošnjo za modro karto EU ocenijo kot nedopustno ali jo zavrnejo. Ker se člen 79(5) PDEU sklicuje samo na državljane tretjih držav, ki prihajajo iz tretjih držav, se pravica do določitve obsega sprejema ne uporablja v razmerah, ko je državljani tretje države že sprejet na ozemlje države članice v skladu s to direktivo in želi podaljšati obdobje prebivanja v isti ali drugi državi članici.
- (8) Upravičenci do mednarodne zaščite, kot so opredeljeni v členu 2(a) Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁴, imajo številne pravice, vključno z

³² Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ([2012/C 398/01](#)) (UL C 398, 22.12.2012, str. 1).

³³ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL L 394, 30.12.2006, str. 10).

³⁴ Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL L 337, 20.12.2011, str. 9).

dostopom do trga dela v državi članici, ki jim je priznala zaščito. Da bi spodbujali tudi socialno vključenost teh oseb in povečali njihove priložnosti na trgu dela v celotni Uniji, bi morali imeti tisti, ki so visoko usposobljeni, pravico, da zaprosijo za modro karto EU. Zanje bi morala veljati ista pravila kot za katerega koli drugega državljana tretje države, ki spada na področje uporabe te direktive, medtem ko bi hkrati imeli status upravičenca do mednarodne zaščite in imetnika modre karte EU. Vendar se določbe o enakem obravnavanju in združitvi družine iz te direktive zaradi pravne jasnosti in skladnosti ne bi smele uporabljati za to skupino imetnikov modre karte EU v državi članici, ki jim je priznala mednarodno zaščito. Te pravice bi se morale še naprej urejati v okviru pravnega reda o azilu in, kjer je primerno, Direktive Sveta 2003/86/ES³⁵.

- (9) Prenos odgovornosti za zaščito upravičencev do mednarodne zaščite je zunaj področja uporabe te direktive: status zaščite in z njim povezane pravice se ne bi smeli prenesti v drugo državo članico na podlagi izdaje modre karte EU.
- (10) Za olajšanje neodvisne mobilnosti znotraj EU in poslovnih dejavnosti visoko usposobljenih državljanov tretjih držav, ki uživajo pravico do prostega gibanja, bi morali ti dobiti dostop do modre karte EU na podlagi enakih pravil kot kateri koli drugi državljan tretje države, ki spada na področje uporabe te direktive. To bi se moralo uporabljati ne glede na to, ali je navedeni državljan Unije uveljavljal temeljno pravico do prostega gibanja in prebivanja iz člena 21 PDEU, in ne glede na to, ali je bil zadevni državljan tretje države najprej imetnik modre karte EU ali je imel pravico do prostega gibanja. Pravice, ki jih ti državljani tretjih držav pridobijo kot imetniki modre karte EU, ne bi smele posegati v pravice, ki jih lahko uživajo na podlagi Direktive 2004/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁶. Zaradi pravne jasnosti in skladnosti bi morala v zvezi z združitvijo družine in enakim obravnavanjem prevladati pravila Direktive 2004/38/ES. Vse določbe te direktive v zvezi z osebami, ki uživajo pravico do prostega gibanja, bi se morale uporabljati tudi, če ta pravica izhaja iz državljanov tretjih držav, ki uživajo pravico do prostega gibanja, enakovredno pravici državljanov Unije, v skladu s sporazumi med Unijo in njenimi državami članicami ter tretjimi državami ali sporazumi med Unijo in tretjimi državami.
- (11) Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za kategorije državljanov tretjih držav, za katere se uporablja posebna ureditev v skladu z zakonodajo Unije s posebnimi pogoji za vstop in svežnjem pravic, če bi bila vključitev teh kategorij v to direktivo v nasprotju z načeli posebne ureditve ali bi povzročila nepotrebno pravno zapletenost ali tveganje zlorab. Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za državljane tretjih držav, ki zaprosijo za prebivanje v državi članici kot raziskovalci, da bi izvajali raziskovalni projekt, saj spadajo na področje uporabe Direktive (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta³⁷, ki določa poseben postopek za sprejem državljanov tretjih držav za namene znanstvenih raziskav. Vendar bi morali imeti raziskovalci, ki so bili sprejeti na podlagi Direktive (EU) 2016/801 in zakonito prebivajo v EU, pravico zaprositi za

³⁵ Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L 251, 3.10.2003, str. 12).

³⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

³⁷ Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair (UL L 132, 21.5.2016, str. 21).

modro karto EU v skladu s to direktivo za druge namene, razen tistih, ki so zajeti v Direktivi (EU) 2016/801.

- (12) Ta direktiva ne bi smela vplivati na možnost, da imetnik modre karte EU uživa dodatne pravice in ugodnosti, ki so lahko predpisane v nacionalni zakonodaji in ki so skladne s to direktivo.
- (13) Treba je določiti prožen sistem sprejema, ki temelji na povpraševanju in objektivnih merilih, kot so pogodba o zaposlitvi ali zavezujoča ponudba za zaposlitev za obdobje najmanj 6 mesecev, plačni prag, ki ga lahko države članice prilagodijo razmeram na svojem trgu dela, in visoke poklicne kvalifikacije.
- (14) Ta direktiva ne posega v nacionalne postopke za priznavanje diplom. Pri presojanju, ali ima zadevni državlján tretje države visokošolske ali enakovredne kvalifikacije, bi se bilo treba sklicevati na ravni 6, 7 in 8 ISCED (mednarodna standardna klasifikacija izobrazbe) 2011 ali na večinoma enakovredne ravni 6, 7 in 8 EOK (evropsko ogrodje kvalifikacij) v skladu z izbiro zadevne države članice.
- (15) Da bi zagotovili zadostno raven usklajenosti pogojev za sprejem po vsej Uniji, bi bilo treba določiti tako najnižje kot najvišje dejavnike za izračun plačnega praga. Države članice bi morale svoj prag določiti v skladu z razmerami na svojih trgih dela in njihovo organiziranostjo ter svojimi splošnimi politikami priseljevanja.
- (16) Za specifične poklice, za katere zadevna država članica meni, da obstaja posebno veliko pomanjkanje razpoložljive delovne sile, in če ti poklici sodijo v glavno skupino 1 ali 2 klasifikacije ISCO (mednarodna standardna klasifikacija poklicev), bi bilo treba določiti nižji plačni prag.
- (17) Nižji plačni prag bi bilo treba določiti tudi za državljane tretjih držav v določenem obdobju po diplomi. To obdobje bi moralo biti odobreno vsakič, ko državlján tretje države doseže raven izobrazbe, ki je pomembna za namene te direktive, in sicer raven 6, 7 ali 8 ISCED 2011 ali raven 6, 7 ali 8 EOK v skladu z nacionalno zakonodajo zadevne države članice. Uporabiti bi se moralo vsakič, ko državlján tretje države prvič zaprosi za modro karto EU ali za njeno podaljšanje v treh letih od datuma pridobitve izobrazbe, in poleg tega, če državlján tretje države zaprosi za prvo podaljšanje modre karte EU in je bila prvotna modra karta EU izdana za manj kot 24 mesecev. Ko se ta obdobja odloga, ki lahko potekajo vzporedno, iztečejo, je mogoče razumno pričakovati, da so mladi strokovnjaki nabrali dovolj poklicnih izkušenj za izpolnjevanje pogojev za redni plačni prag.
- (18) Treba bi bilo opredeliti pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visoko usposobljene zaposlitve, vključno z merili za upravičenost, povezanimi s plačnim pragom. Namen tega ne bi smel biti določanje plač in zato ne bi smelo odstopati od pravil ali praks na ravni držav članic ali od kolektivnih pogodb ter ne bi smelo predstavljati nobenega usklajevanja na tem področju. Ta direktiva bi morala v celoti spoštovati pristojnosti držav članic, zlasti na področju zaposlovanja, dela in socialnih zadev.
- (19) Za državljana tretje države ne bi smelo biti potrebno, da ima potno listino, ki je veljavna v celotnem obdobju veljavnosti prvotne modre karte EU. Državljani tretjih držav bi morali imeti možnost, da podaljšajo veljavnost svoje potne listine, ko imajo modro karto EU.
- (20) Države članice bi morale zavrniti prošnje za modro karto EU in bi morale imeti možnost, da modro karto EU odvzamejo ali zavrnejo njeno podaljšanje, če obstaja nevarnost za javni red, javno varnost ali javno zdravje. Vsaka zavrnitev iz razlogov

javnega reda ali javne varnosti bi morala temeljiti na individualnem ravnanju zadevne osebe v skladu z načelom sorazmernosti. Bolezen ali invalidnost, ki je nastopila po tem, ko je bil državljani tretje države sprejet na ozemlje prve države članice, ne bi smela biti edini razlog za odvzem ali zavrnitev podaljšanja modre karte EU ali za neizdajo modre karte EU v drugi državi članici.

- (21) Države članice bi morale imeti možnost, da odvzamejo modro karto EU ali zavrnejo njeno podaljšanje, če imetnik modre karte EU ni izpolnjeval pogojev za mobilnost iz te direktive ali je večkrat zlorabil pravice do mobilnosti, na primer z vložitvijo prošenj za modro karto EU v drugih državah članicah ali s takojšnjo zaposlitvijo, čeprav je jasno, da pogoji ne bodo izpolnjeni in da bo prošnja zavrnjena.
- (22) Pri vsaki odločitvi o zavrnitvi prošnje za modro karto EU ali o odvzemu modre karte EU ali zavrnitvi njenega podaljšanja bi bilo treba upoštevati posebne okoliščine primera in spoštovati načelo sorazmernosti. Zlasti če je razlog za zavrnitev povezan z dejavnostjo delodajalca, manjša kršitev v nobenem primeru ne bi smela biti edini razlog za zavrnitev prošnje ali za odvzem ali zavrnitev podaljšanja dovoljenja.
- (23) Ko so izpolnjeni vsi pogoji za sprejem, bi morale države članice izdati modro karto EU v določenih rokih. Če država članica izdaja dovoljenja za prebivanje samo na svojem ozemlju in so izpolnjeni vsi pogoji za sprejem iz te direktive, bi morala država članica zadevnemu državljanu tretje države zagotoviti potrebni vizum. Treba je zagotoviti uspešno sodelovanje pristojnih organov za takojšnjo izdajo vizuma.
- (24) Pravila o rokih za obravnavo prošenj za modro karto EU bi morala zagotoviti hitro izdajanje dovoljenj v vseh primerih. V čas obravnave za preučitev prošnje za modro karto EU ne bi smelo biti zajeto obdobje, potrebno za priznanje poklicnih kvalifikacij, kjer je primerno, ali čas, potreben za izdajo vizuma, če je ta potreben.
- (25) Oblika modre karte EU bi morala biti v skladu z Uredbo (ES) št. 1030/2002³⁸, ki državam članicam omogoča, da se izrecno sklicujejo na informacije o pogojih, pod katerimi lahko oseba dela.
- (26) Zadevna država članica bi morala zagotoviti, da imajo prosilci pravico pred sodiščem izpodbijati vsako odločitev o zavrnitvi prošnje za modro karto EU ali o odvzemu ali zavrnitvi podaljšanja modre karte EU. To ne posega v možnost, da imenuje upravni organ, ki opravi predhodni upravni pregled takih odločitev.
- (27) Ker so imetniki modre karte EU visoko usposobljeni delavci, ki prispevajo k reševanju pomanjkanja delovne sile in strokovnega znanja v ključnih sektorjih, bi morale biti načelo dostopa do trga dela splošno pravilo. Vendar bi morala imeti država članica, če se na domačem trgu dela pojavijo resne motnje, kot je visoka stopnja brezposelnosti v določenem poklicu ali sektorju, ki so lahko omejene na določene regije ali druge dele ozemlja, možnost upoštevati razmere na trgu dela pred izdajo modre karte EU.
- (28) Če se države članice odločijo, da bodo za določen poklic ali sektor, po možnosti na določenem delu svojega ozemlja, uporabile to možnost, bi morale o tem Komisiji poslati uradno obvestilo, v katerem pojasnijo gospodarske, socialne in druge razloge, ki utemeljujejo odločitev za uvedbo takšnega preskusa trga dela, za naslednjih 12 mesecev ter nato za vsakih 12 mesecev. Države članice lahko v ocenjevanje razmer, povezanih z domačim trgom dela, vključijo tudi socialne partnerje. To preverjanje ne

³⁸

Uredba (ES) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L 157, 15.6.2002, str. 1).

bi smelo biti mogoče, ko se modra karta EU podaljša v prvi državi članici. Za modre karte EU v drugi državi članici bi moralo biti upoštevanje razmer na trgu dela mogoče le, če je ta država članica uvedla preglede tudi za prve prošnje državljanov tretjih držav, ki prihajajo iz tretjih držav, in po ločenem utemeljenem uradnem obvestilu. Če se države članice odločijo za uporabo te možnosti, bi morale o tem jasno, dostopno in pregledno obvestiti prosilce in delodajalce, tudi prek spleta.

- (29) Države članice bi se morale pri izvajanju te direktive vzdržati politike aktivnega zaposlovanja iz držav v razvoju v sektorjih, ki trpijo zaradi pomanjkanja osebja. V ključnih sektorjih, na primer v zdravstvenem sektorju, bi bilo treba razviti politike etičnega zaposlovanja in načela, ki veljajo za delodajalce iz javnega in zasebnega sektorja. To je skladno z zavezanostjo EU svetovnemu kodeksu mednarodnega zaposlovanja zdravstvenega osebja, ki ga je izdala SZO leta 2010³⁹, ter sklepi Sveta in držav članic z dne 14. maja 2007 o Evropskem akcijskem programu za odpravo velikega pomanjkanja zdravstvenih delavcev v državah v razvoju (2007–2013) oziroma v sektorju izobraževanja. Ta načela in politike bi bilo treba okrepiti z razvojem in uporabo mehanizmov, smernic in drugih orodij za lajšanje krožne in začasne migracije, kot je primerno, ter drugih ukrepov, ki bi čim bolj zmanjšali negativne vplive in čim bolj povečali pozitivne vplive priseljavanja visoko usposobljenih delavcev na države v razvoju, da bi se „beg možganov“ spremenil v „vrnitev možganov“.
- (30) Predvideti bi bilo treba poenostavljen postopek za delodajalce, ki so bili odobreni v ta namen; ta bi bil za države članice neobvezen. Status odobrenega delodajalca bi moral prinesiti specifične poenostavitve postopkov in pogojev za sprejem, kar bi pomenilo *poenostavljeni postopek*, v skladu s to direktivo in države članice bi morale uvesti zadostne zaščitne ukrepe pred zlorabo. Če se v času veljavnosti modre karte EU, izdane po poenostavljenem postopku, odvzame status odobrenega delodajalca, bi se morali ob podaljšanju veljavnosti te modre karte EU uporabljati redni pogoji za sprejem, razen če je zadevni državljan tretje države zaposlen pri drugem odobrenem delodajalcu.
- (31) Za spodbujanje inovativnega podjetništva bi morali imeti državljani tretjih držav, sprejeti v skladu s to direktivo, pravico, da vzporedno opravljajo samostojno dejavnost, ne da bi to vplivalo na pravico do prebivanja, ki jo imajo kot imetniki modre karte EU. Ta pravica ne bi smela posegati v stalno obveznost, da izpolnjujejo pogoje za sprejem v skladu s to direktivo, zato bi moral imetnik modre karte EU ohraniti visoko usposobljeno zaposlitev.
- (32) Enako obravnavanje, ki je odobreno imetnikom modre karte EU, bi moralo vključevati enako obravnavanje v zvezi s tistimi področji socialne varnosti, ki so opredeljena v členu 3 Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰. Ta direktiva ne pomeni harmonizacije zakonodaje držav članic na področju socialne varnosti. Omejena je na uporabo načela enakega obravnavanja na področju socialne varnosti za državljane tretjih držav, zajete v njenem področju uporabe.

³⁹ [Svetovni kodeks mednarodnega zaposlovanja zdravstvenega osebja SZO](#), ki ga je 21. maja 2010 sprejela 63. generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije v [resoluciji WHA63.16](#).

⁴⁰ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 166, 30.4.2004, str. 1).

- (33) Pri mobilnosti med državami članicami se uporablja Uredba (EU) št. 1231/2010 Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹. Ta direktiva mobilnim imetnikom modre karte EU ne bi smela zagotavljati več pravic, kot jih državljanom tretjih držav, ki imajo pravice iz socialne varnosti v več državah članicah, že zagotavlja veljavna zakonodaja Unije na področju socialne varnosti.
- (34) Poklicne kvalifikacije, ki jih je državljan tretje države pridobil v drugi državi članici, bi bilo treba priznati na enak način kot kvalifikacije državljanov Unije. Kvalifikacije, pridobljene v tretji državi, bi bilo treba upoštevati v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES⁴². Če državljan tretje države zaprosi za izdajo modre karte EU, da bi lahko opravljal nereguliran poklic, bi se morale države članice izogibati čezmernim formalnim zahtevam in popolnim postopkom priznavanja v zvezi s kvalifikacijami, če je zadostna dokazila mogoče pridobiti kako drugače.
- (35) Pravice, ki jih upravičenec do mednarodne zaščite pridobi kot imetnik modre karte EU, ne bi smele posegati v pravice, ki jih zadevna oseba uživa na podlagi Direktive 2011/95/EU in Ženevske konvencije v državi članici, ki je priznala status zaščite. V izogib primerom nasprotujočih si pravil se v tej državi članici ne bi smele uporabljati določbe te direktive o enakem obravnavanju in združitvi družine. Osebe, ki so upravičene do mednarodne zaščite v eni državi članici in jim je druga država izdala modro karto EU, bi morale uživati enake pravice, tudi enako obravnavanje, kot državljani države članice prebivanja, tako kot vsi drugi imetniki modre karte EU v slednji državi članici.
- (36) Ugodni pogoji za združitev družine in neoviran dostop do dela za zakonce bi morali biti temeljni element te direktive, da bi se lažje privabili visoko usposobljeni delavci. Za doseg tega cilja bi bilo treba določiti posebna odstopanja od Direktive Sveta 2003/86/ES. Pogoji v zvezi z integracijo ali čakalno dobo se ne bi smeli uporabljati pred dovolitvijo združitve družine, saj bodo visoko usposobljeni delavci in njihove družine verjetno imeli ugodno izhodišče pri integraciji v gostiteljsko skupnost. Za olajšanje hitrega vstopa visoko usposobljenih delavcev bi bilo treba njihovim družinskim članom izdati dovoljenja za prebivanje skupaj z modro karto EU, če so izpolnjeni ustrezni pogoji in so bile prošnje vložene hkrati.
- (37) Da bi pritegnili visoko usposobljene delavce in spodbujali njihovo neprekinjeno bivanje v Uniji, hkrati pa omogočili mobilnost znotraj Unije in krožno migracijo, bi bilo treba določiti odstopanja od Direktive Sveta 2003/109/ES⁴³, da se imetnikom modre karte EU zagotovi lažji dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas.
- (38) Za spodbujanje mobilnosti visoko usposobljenih delavcev med Unijo in njihovimi državami izvora bi bilo treba določiti odstopanja od Direktive 2003/109/ES, da se omogočijo daljša obdobja odsotnosti od tistih iz navedene direktive, potem ko visoko usposobljeni delavci iz tretjih držav pridobijo status rezidenta EU za daljši čas.
- (39) Poklicno in geografsko mobilnost visoko usposobljenih delavcev iz tretjih držav bi bilo treba priznati kot pomemben dejavnik, ki prispeva k izboljšanju učinkovitosti na

⁴¹ Uredba (EU) št. 1231/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o razširitvi uporabe uredbe (ES) št. 883/2004 in (ES) št. 987/2009 na državljane tretjih držav, za katere se navedeni uredbi ne uporabljata le na podlagi njihovega državljanstva (UL L 344, 29.12.2010, str. 1).

⁴² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, 30.9.2005, str. 22).

⁴³ Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L 16, 23.1.2004, str. 44).

trgu dela po vsej Uniji, odpravljanju pomanjkanja strokovnega znanja in izravnavi razvojnih neravnovesij v regijah. Olajšati bi bilo treba mobilnost znotraj Unije.

- (40) Obstoječo pravno negotovost v zvezi s poslovnimi potovanji visoko usposobljenih delavcev bi bilo treba odpraviti z opredelitvijo tega pojma in določitvijo seznama dejavnosti, ki bi jih bilo treba v vsakem primeru šteti za poslovne dejavnosti v vseh državah članicah. Drugim državam članicam ne bi smelo biti dovoljeno, da od imetnikov modre karte EU, ki opravljajo poslovne dejavnosti, zahtevajo delovno dovoljenje ali katero koli drugo dovoljenje razen modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica. Če modro karto EU izda država članica, ki schengenskega pravnega reda ne uporablja v celoti, bi moral imetnik na podlagi modre karte EU imeti pravico do vstopa v eno ali več drugih držav članic in prebivanja v njih za namene poslovne dejavnosti do 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.
- (41) Imetnikom modre karte EU bi morale biti dovoljeno, da se pod poenostavljenimi pogoji preselijo v drugo državo članico, v kateri nameravajo zaprositi za izdajo nove modre karte EU na podlagi obstoječe pogodbe o zaposlitvi ali zavezujoče ponudbe za zaposlitev. Drugim državam članicam ne bi smelo biti dovoljeno, da od imetnikov modre karte EU zahtevajo katero koli drugo dovoljenje razen modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica. Začetek zaposlitve bi bilo treba dovoliti takoj po vložitvi prošnje za modro karto EU v roku iz te direktive. V drugi državi članici bi bilo treba postopek za izdajo modre karte EU v primerjavi s postopkom pri prvi modri karti EU poenostaviti; ker je mobilni imetnik modre karte EU določeno obdobje že opravljal visoko usposobljeno dejavnost v eni državi članici, drugi državi članici ne bi bilo treba ponovno preveriti vseh istih podrobnosti. Vendar bi morala mobilnost še naprej temeljiti na povpraševanju, zato bi se morala v drugi državi članici vedno zahtevati pogodba o zaposlitvi, plača pa bi morala dosegati prag, določen v drugi državi članici v skladu s to direktivo.
- (42) Medtem ko so v tej direktivi določena nekatera posebna pravila v zvezi z vstopom v drugo državo članico in bivanjem v njej za namene poslovne dejavnosti ter selitvijo v drugo državo članico z namenom vložitve prošnje za izdajo nove modre karte EU na njenem ozemlju, se uporabljajo vsa druga pravila, ki urejajo gibanje oseb prek meja, kot so določena v ustreznih določbah schengenskega pravnega reda.
- (43) Če modro karto EU izda država članica, ki schengenskega pravnega reda ne uporablja v celoti, in imetnik modre karte EU v primerih mobilnosti, določenih v tej direktivi, prečka zunanjo mejo v smislu Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴, bi morala država članica imeti pravico zahtevati dokazila, da imetnik modre karte EU vstopa na njeno ozemlje bodisi za namene poslovnih dejavnosti bodisi z namenom vložitve prošnje za izdajo nove modre karte EU na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali zavezujoče ponudbe za zaposlitev. V primeru mobilnosti za opravljanje poslovnih dejavnosti bi morala ta država članica imeti možnost, da zahteva dokazila o poslovnem namenu bivanja, kot so vabila, vstopnice ali dokumenti, ki opisujejo poslovne dejavnosti podjetja in položaj imetnika modre karte EU v podjetju.
- (44) Če se imetnik modre karte EU preseli v drugo državo članico, da bi vložil prošnjo za modro karto EU, in ga spremljajo družinski člani, bi morala ta država članica imeti možnost, da zahteva dokazila o njihovem zakonitem prebivanju v prvi državi članici.

⁴⁴

Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

Države članice, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, bi poleg tega v primeru prehoda zunanje meje v smislu Uredbe (EU) 2016/399 morale opraviti poizvedbo v schengenskem informacijskem sistemu in zavrniti vstop ali nasprotovati mobilnosti za osebe, za katere je bil v tem sistemu razpisan ukrep zavrnitve vstopa ali prepovedi prebivanja iz Uredbe (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁵.

- (45) Za namene prebivanja upravičencev do mednarodne zaščite v državah članicah je treba zagotoviti, da so o ozadju zaščite zadevnih oseb obveščene države članice, ki niso država članica, ki je priznala mednarodno zaščito, da se državam članicam omogoči izpolnitev njihovih obveznosti glede načela nevračanja.
- (46) Če namerava država članica izgnati osebo, ki je pridobila modro karto EU v tej državi članici in je upravičena do mednarodne zaščite v drugi državi članici, bi morala ta oseba uživati zaščito pred izgonom, zagotovljeno z Direktivo 2011/95/EU in členom 33 Konvencije o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kot je bila spremenjena s Protokolom, podpisanim v New Yorku 31. januarja 1967 (Ženevska konvencija).
- (47) Če je izgon upravičenca do mednarodne zaščite izven ozemlja držav članic dovoljen na podlagi Direktive 2011/95/EU, bi morale države članice zagotoviti, da se pridobijo vse informacije iz ustreznih virov, po potrebi tudi od države članice, ki je priznala mednarodno zaščito, in da se te informacije temeljito proučijo, da se zagotovi, da je odločitev o izgonu zadevnega upravičenca v skladu s členom 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (48) Predvideti bi bilo treba posebne določbe o poročanju za spremljanje izvajanja te direktive, z namenom opredelitve in po možnosti preprečevanja morebitnih posledic bega možganov v državah v razvoju ter izgube strokovnega znanja.
- (49) Ker ciljev te direktive, to je vzpostavitev posebnega postopka sprejema ter sprejetja pogojev za vstop in prebivanje in določitve pravic, ki veljajo za državljane tretjih držav za namene visoko usposobljene zaposlitve in za njihove družinske člane, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, še posebej glede zagotavljanja mobilnosti med državami članicami ter jasnega in enotnega sklopa meril za sprejem v državah članicah z namenom boljšega izkoriščanja splošne privlačnosti EU, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (50) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, v skladu s členom 6 Pogodbe o Evropski uniji (PEU).
- (51) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitenih dokumentih⁴⁶ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile en ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (52) V skladu s členoma 1 in 2 ter členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in

⁴⁵ Uredba (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 381, 28.12.2006, str. 4).

⁴⁶ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

PDEU, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ti državi članici ne sodelujeta pri sprejetju te direktive, ki zato zanju ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(53) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanju ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(54) Direktivo 2009/50/ES bi bilo zato treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa:

- (a) pogoje za vstop na ozemlje držav članic in prebivanje na tem ozemlju, ki je daljše od treh mesecev, ter pravice državljanov tretjih držav za namene visoko usposobljene zaposlitve in njihovih družinskih članov;
- (b) pogoje za vstop in prebivanje ter pravice državljanov tretjih držav in njihovih družinskih članov iz točke (a) v državah članicah, ki niso država članica, ki je prva izdala modro karto EU.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi:

- (a) „državljan tretje države“ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 20(1) Pogodbe;
- (b) „visoko usposobljena zaposlitev“ pomeni zaposlitev osebe, ki:
 - je v zadevni državi članici zaščitena kot zaposlena oseba v okviru nacionalne zakonodaje o zaposlovanju ali v skladu z nacionalno prakso, ne glede na pravno razmerje, za namen opravljanja dejanskega in učinkovitega dela za drugo osebo ali pod njenim vodstvom;
 - prejme plačilo in
 - ima zahtevane kompetence, potrjene z visokimi poklicnimi kvalifikacijami;
- (c) „modra karta EU“ pomeni dovoljenje za prebivanje z nazivom „modra karta EU“, ki imetniku omogoča, da v skladu s pogoji te direktive prebiva in dela na ozemlju države članice;

- (d) „prva država članica“ pomeni državo članico, ki je državljanu tretje države prva izdala „modro karto EU“;
- (e) „druga država članica“ pomeni vsako državo članico, v kateri namerava imetnik modre karte EU uveljavljati ali uveljavlja pravico do mobilnosti v smislu te direktive, vendar ni prva država članica;
- (f) „družinski člani“ pomeni državljane tretjih držav, kot so opredeljeni v členu 4(1) Direktive 2003/86/ES;
- (g) „visoke poklicne kvalifikacije“ pomeni kvalifikacije, dokazane z dokazilom o visokošolskih kvalifikacijah ali visoki poklicni usposobljenosti;
- (h) „visokošolske kvalifikacije“ pomeni vsako diplomo, spričevalo ali drugo dokazilo o formalnih kvalifikacijah, ki ga je izdal pristojni organ in ki dokazuje uspešen zaključek posrednješolskega visokošolskega programa ali enakovrednega programa terciarnega izobraževanja, namreč sklopa študijskih predmetov, ki ga zagotavlja izobraževalna ustanova, ki jo država, v kateri ima izobraževalna ustanova sedež, priznava kot visokošolsko ustanovo ali enakovredno ustanovo terciarnega izobraževanja, če je študij, potreben za pridobitev teh kvalifikacij, trajal najmanj tri leta in ustreza najmanj ravni 6 ISCED 2011 ali ravni 6 EOK v skladu z nacionalno zakonodajo;
- (i) „visoka poklicna usposobljenost“ pomeni usposobljenost, dokazano z najmanj tremi leti poklicnih izkušenj, ki je primerljiva z visokošolskimi kvalifikacijami in ustreza poklicu ali sektorju, določenemu v pogodbi o zaposlitvi ali zavezujoči ponudbi za zaposlitev;
- (j) „poklicne izkušnje“ pomeni dejansko in zakonito opravljanje zadevnega poklica;
- (k) „reguliran poklic“ pomeni reguliran poklic, kot je opredeljen v členu 3(1)(a) Direktive 2005/36/ES;
- (l) „poslovna dejavnost“ pomeni začasno dejavnost v zvezi s poslovnimi interesi delodajalca, kot so obiskovanje notranjih in zunanjih poslovnih srečanj, udeležba na konferencah in seminarjih, pogajanja o poslih, dejavnosti prodaje ali trženja, izvajanje notranjih revizij ali revizij strank, iskanje poslovnih priložnosti ali udeležba na usposabljanjih;
- (m) „mednarodna zaščita“ ima pomen, kot je opredeljen v členu 2(a) Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta.

Člen 3

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za državljane tretjih držav, ki zaprosijo za sprejem ali so sprejeti na ozemlje države članice za namene visoko usposobljene zaposlitve.
2. Ta direktiva se ne uporablja za državljane tretjih držav:

- (a) ki v državi članici zaprosijo za mednarodno zaščito in čakajo na odločitev o svojem statusu ali ki so pridobili začasno zaščito v skladu z Direktivo Sveta 2001/55/ES⁴⁷;
 - (b) ki zaprosijo za zaščito v skladu z nacionalno zakonodajo, mednarodnimi obveznostmi ali prakso države članice in čakajo na odločitev o svojem statusu ali ki so pridobili zaščito v skladu z nacionalno zakonodajo, mednarodnimi obveznostmi ali prakso države članice;
 - (c) ki zaprosijo za prebivanje v državi članici kot raziskovalci v smislu Direktive (EU) 2016/801 zaradi izvedbe raziskovalnega projekta;
 - (d) ki imajo v državi članici status rezidenta za daljši čas v skladu z Direktivo 2003/109/ES in uveljavljajo svojo pravico do prebivanja v drugi državi članici zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena oseba;
 - (e) ki vstopijo v državo članico v skladu z zavezami iz mednarodnega sporazuma, ki omogoča vstop in začasno bivanje določenim kategorijam fizičnih oseb zaradi trgovine in naložb, z izjemo državljanov tretjih držav, ki so bili sprejeti na ozemlje države članice kot osebe, premeščene znotraj podjetja, v skladu z Direktivo 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸;
 - (f) ki so bili sprejeti na ozemlje države članice kot sezonski delavci v skladu z Direktivo 2014/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁹;
 - (g) katerih izgon je bil odložen zaradi dejanskih ali pravnih razlogov;
 - (h) ki so zajeti v Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES⁵⁰, dokler so napoteni na ozemlje zadevne države članice;
 - (i) ki imajo v skladu s sporazumi med Unijo in njenimi državami članicami ter tretjimi državami pravico do prostega gibanja, ki je enakovredna pravici državljanov Unije.
3. Ta direktiva ne posega v noben sporazum med Unijo in njenimi državami članicami oziroma med državami članicami ter eno ali več tretjimi državami, v katerem so navedeni poklici, ki jih ta direktiva ne zajema, da se zagotovi etično zaposlovanje v sektorjih, v katerih primanjkuje osebja, na način, da se zaščitijo človeški viri v državah v razvoju, ki so podpisnice teh sporazumov.
4. Države članice državljanom tretjih držav za namene visoko usposobljene zaposlitve ne izdajajo drugih dovoljenj razen modre karte EU.

⁴⁷ Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

⁴⁸ Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja (UL L 157, 27.5.2014, str. 1).

⁴⁹ Direktiva 2014/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o pogojih za vstop in bivanje državljanov tretjih držav zaradi zaposlitve sezonskih delavcev (UL L 94, 28.3.2014, str. 375).

⁵⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL L 18, 21.1.1997, str. 1).

Člen 4

Ugodnejše določbe

1. Ta direktiva ne posega v ugodnejše določbe:
 - (a) zakonodaje Unije, vključno z dvostranskimi in večstranskimi sporazumi, sklenjenimi med Unijo oziroma Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter eno ali več tretjimi državami na drugi;
 - (b) dvostranskih ali večstranskih sporazumov, sklenjenih med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami pred začetkom veljavnosti te direktive.
2. Ta direktiva ne vpliva na pravico držav članic, da sprejmejo ali ohranijo ugodnejše določbe v zvezi s členi 10, 14, 15, 16 in 17(5).

Poglavje II

Merila za sprejem, zavrnitev in odvzem

Člen 5

Merila za sprejem

1. Državljan tretje države, ki vloži prošnjo za izdajo modre karte EU, predloži:
 - (a) veljavno pogodbo o zaposlitvi ali zavezujočo ponudbo za visoko usposobljeno zaposlitev, kot to določa nacionalna zakonodaja, za obdobje najmanj šestih mesecev v zadevni državi članici;
 - (b) za regulirane poklice potrdilo, da izpolnjuje pogoje, določene v skladu z nacionalno zakonodajo za državljane Unije, za opravljanje reguliranega poklica, opredeljenega v pogodbi o zaposlitvi ali zavezujoči ponudbi za zaposlitev, kot to določa nacionalna zakonodaja;
 - (c) za neregulirane poklice dokazila, ki dokazujejo visoke poklicne kvalifikacije;
 - (d) veljavno potno listino, kot to določa nacionalna zakonodaja, in če se zahteva, prošnjo za izdajo vizuma ali veljavni vizum ali, kjer je ustrezno, veljavno dovoljenje za prebivanje ali veljavni vizum za dolgoročno prebivanje;
 - (e) dokazilo o zdravstvenem zavarovanju oziroma, če je tako določeno v nacionalni zakonodaji, zaprosilo za zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja, za katera so običajno zavarovani državljani zadevne države članice, za obdobje, v katerem takšno zdravstveno zavarovanje in ustrezna upravičenost do storitev nista zagotovljena s pogodbo o zaposlitvi ali na njeni podlagi.
2. Poleg pogojev iz odstavka 1 bruto letna plača, ki izhaja iz mesečne ali letne plače, navedene v pogodbi o zaposlitvi ali zavezujoči ponudbi za zaposlitev, ne sme biti nižja od plačnega praga, ki ga za ta namen določijo in objavijo države članice. Plačni prag, ki ga določijo države članice, je vsaj 1,0-kratnik, vendar ne več kot 1,4-kratnik povprečne bruto letne plače v zadevni državi članici.

3. Države članice zahtevajo, da so izpolnjeni vsi pogoji iz veljavnih zakonov, kolektivnih pogodb ali praks v ustreznih poklicnih panogah za visoko usposobljeno zaposlitev.
4. Z odstopanjem od odstavka 2 in za zaposlitev v poklicih, v katerih obstaja posebna potreba po delavcih iz tretjih držav in ki pripadajo glavnima skupinama 1 in 2 ISCO, plačni prag znaša 80 odstotkov plačnega praga, ki je v zadevni državi članici določen v skladu z odstavkom 2.
5. Z odstopanjem od odstavka 2 za državljane tretjih držav, ki so visokošolske kvalifikacije pridobili največ tri leta pred vložitvijo prošnje za izdajo modre karte EU, plačni prag znaša 80 odstotkov plačnega praga, ki je v zadevni državi članici določen v skladu z odstavkom 2. Obdobje treh let se ponovno uporabi po pridobitvi vsake ravni visokošolskih kvalifikacij.

Plačni prag iz prvega pododstavka tega odstavka se uporabi, kadar koli se prošnja za izdajo prve modre karte EU ali njeno podaljšanje vloži v navedenem obdobju treh let. Če se modra karta EU, ki je bila izdana v obdobju treh let, podaljša po izteku obdobja treh let, se uporabi plačni prag iz odstavka 2. Če pa je prva modra karta EU, ki je bila izdana v obdobju treh let, izdana za manj kot 24 mesecev, se ob prvem podaljšanju uporabi nižji plačni prag iz prvega pododstavka tega odstavka.
6. Države članice omogočijo potrjevanje in priznavanje dokumentov, ki dokazujejo ustrezne visoke poklicne kvalifikacije v skladu s točko (c) odstavka 1.
7. Države članice zavrnejo prošnje državljanov tretjih držav, za katere se šteje, da bi lahko ogrožali javni red, javno varnost ali javno zdravje.
8. Države članice lahko od zadevnega državljana tretje države zahtevajo, da navede svoj naslov na njihovem ozemlju.

Če je po nacionalni zakonodaji držav članic treba ob vložitvi prošnje navesti naslov in zadevni državljan tretje države še ne pozna svojega prihodnjega naslova, državam članicam zadošča seznanjenost z začasnim naslovom. V takšnem primeru državljan tretje države navede svoj stalni naslov najpozneje ob izdaji modre karte EU v skladu s členom 8.

Člen 6

Razlogi za zavrnitev

1. Države članice zavrnejo prošnjo za izdajo modre karte EU v katerem koli od naslednjih primerov:
 - (a) če prosilec ne izpolnjuje pogojev iz člena 5;
 - (b) če je bila predložena dokumentacija pridobljena na nepošten način oziroma je bila ponarejena ali prirejena.
2. Kadar se na trgu dela v državah članicah pojavijo resne motnje, kot je visoka stopnja brezposelnosti v določenem poklicu ali sektorju, ki so lahko omejene na določen del njihovega ozemlja, lahko države članice preverijo, ali zadevnega prostega delovnega mesta ne bi mogla zasesti delovna sila iz države članice ali Unije, državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v tej državi članici in so že del njenega trga dela na podlagi zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje, ali rezidenti EU za daljši čas, ki

se želijo v to državo članico preseliti zaradi visoko usposobljene zaposlitve v skladu s poglavjem III Direktive 2003/109/ES.

Zadevna država članica o svoji nameri, da bo za državljane tretjih držav, ki prihajajo iz tretjih držav, za naslednjih 12 mesecev v določenem poklicu ali sektorju uvedla tako preverjanje, ki je lahko omejeno na določen del njenega ozemlja, uradno obvesti Komisijo in navede vse ustrezne razloge, ki utemeljujejo to odločitev. Zadevna država članica za vsako podaljšanje za 12 mesecev pošlje novo utemeljeno uradno obvestilo.

3. Države članice lahko zavrnejo prošnjo za izdajo modre karte, če:
 - (a) delodajalec ne spoštuje zakonskih obveznosti v zvezi s socialno varnostjo, obdavčitvijo, pravicami iz dela ali delovnimi pogoji;
 - (b) je podjetje delodajalca v postopku likvidacije v skladu z nacionalno zakonodajo o insolventnosti oziroma je bilo v tem postopku ali ne opravlja nobene gospodarske dejavnosti; ali
 - (c) je bil delodajalec kaznovan zaradi zaposlitve nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v skladu s členom 9 Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵¹ ali zaradi neprijavljenega dela ali nezakonitega zaposlovanja v skladu z nacionalno zakonodajo.
4. Države članice lahko zavrnejo prošnjo za izdajo modre karte EU, da se zagotovi etično zaposlovanje v sektorjih, v katerih v državah izvora primanjkuje kvalificiranih delavcev.
5. Brez poseganja v odstavek 1 se pri vsaki odločitvi o zavrnitvi prošnje upoštevajo posebne okoliščine primera in spoštuje načelo sorazmernosti.

Člen 7

Odvzem modre karte EU ali zavrnitev njenega podaljšanja

1. Države članice odvzamejo modro karto EU ali zavrnejo njeno podaljšanje, če:
 - (a) so bili modra karta EU ali predloženi dokumenti pridobljeni na nepošten način oziroma so bili ponarejeni ali prirejeni;
 - (b) državljan tretje države nima več veljavne pogodbe o zaposlitvi za visoko usposobljeno zaposlitev ali kvalifikacij, ki se zahtevajo v točkah (b) in (c) člena 5(1), ali njegova plača ne dosega več plačnega praga, določenega v skladu s členom 5(2), (4) ali (5), kot je ustrezno, brez poseganja v člen 14.
2. Države članice lahko odvzamejo modro karto EU, izdano na podlagi te direktive, ali zavrnejo njeno podaljšanje v katerem koli od naslednjih primerov:
 - (a) zaradi razlogov javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja;
 - (b) po potrebi, če delodajalec ne spoštuje zakonskih obveznosti v zvezi s socialno varnostjo, obdavčitvijo, pravicami iz dela ali delovnimi pogoji;

⁵¹

Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 168, 30.6.2009, str. 24).

- (c) če pogoji iz veljavnih zakonov, kolektivnih pogodb ali praks v ustreznih poklicnih panogah za visoko usposobljeno zaposlitev niso več izpolnjeni;
- (d) če državljan tretje države ne sporoči sprememb iz člena 13(1), kjer je ustrezno, in iz člena 14(3);
- (e) če državljan tretje države nima več veljavne potne listine;
- (f) če državljan tretje države ne izpolnjuje pogojev za mobilnost iz tega poglavja ali redno zlorablja določbe tega poglavja o mobilnosti.

V primeru odvzema modre karte EU ali zavrnitve njenega podaljšanja na podlagi točke (e) odstavka 2 države članice pred odvzemom ali zavrnitvijo podaljšanja določijo razumen rok, v katerem lahko zadevni državljan tretje države pridobi in predloži veljavno potno listino.

3. Neobveščanje v skladu s členom 13(1) ali členom 14(3) ne velja za zadosten razlog za odvzem modre karte EU ali zavrnitev njenega podaljšanja, če imetnik dokaže, da pristojni organi njegovega obvestila niso prejeli zaradi razlogov, na katere imetnik ni mogel vplivati.
4. Brez poseganja v odstavek 1 se pri vsaki odločitvi o odvzemu modre karte EU ali zavrnitvi njenega podaljšanja upoštevajo posebne okoliščine primera in spoštuje načelo sorazmernosti.

Poglavje III

Modra karta EU in postopek

Člen 8

Modra karta EU

1. Če državljan tretje države izpolnjuje merila iz člena 5 in če ni razlogov za zavrnitev v skladu s členom 6, se državljanu tretje države izda modra karta EU.
Če država članica na svojem ozemlju izdaja samo dovoljenja za prebivanje in državljan tretje države izpolnjuje vse pogoje za sprejem iz te direktive, mu zadevna država članica izda potreben vizum.
2. Države članice določijo standardno obdobje veljavnosti modre karte EU, ki je najmanj 24 mesecev. Če je pogodba o zaposlitvi sklenjena za krajše obdobje, se modra karta EU izda vsaj za obdobje pogodbe o zaposlitvi plus tri mesece. Kadar se modra karta EU podaljša, je njena veljavnost najmanj 24 mesecev.
3. Modro karto EU izdajo pristojni organi države članice v enotni obliki, določeni v Uredbi (ES) št. 1030/2002. V skladu s točko (a) 7.5–9 Priloge k navedeni uredbi države članice v modri karti EU navedejo pogoje za dostop do trga dela, kot je določeno v členu 13(1) te direktive. Države članice v dovoljenju za prebivanje pod naslovom „Vrsta dovoljenja“ vpišejo „modra karta EU“.
4. Če država članica izda modro karto EU državljanu tretje države, ki mu je priznala mednarodno zaščito, v modri karti EU pod naslovom „Opombe“ vpiše naslednjo opombo: „mednarodna zaščita priznana v [državi članici] dne [datum]“. Če država

članica odvzame mednarodno zaščito, ki jo uživa imetnik modre karte EU, po potrebi izda novo modro karto EU, ki ne vsebuje te opombe.

5. Če država članica izda modro karto EU državljanu tretje države, ki je upravičenec do mednarodne zaščite v drugi državi članici, v modro karto EU vpiše opombo „mednarodna zaščita priznana v [državi članici] dne [datum]“.

Država članica pred vpisom te opombe obvesti državo članico, navedeno v tej opombi, o izdaji modre karte EU in jo zaprosi za informacije o tem, ali je imetnik modre karte EU še vedno upravičenec do mednarodne zaščite. Država članica, navedena v opombi, odgovori najpozneje v enem mesecu od prejema zaprosila za informacije. Če je mednarodna zaščita odvzeta s pravnomočno odločbo, država članica, ki izda modro karto EU, te opombe ne vpiše.

Če se v skladu z ustreznimi mednarodnimi instrumenti ali nacionalno zakonodajo odgovornost za mednarodno zaščito imetnika modre karte EU prenese na državo članico, potem ko je izdala modro karto EU v skladu s prvim pododstavkom, ta država članica v treh mesecih od prenosa ustrezno spremeni opombo.

6. Imetnik modre karte EU je v obdobju njene veljavnosti upravičen do:
 - (a) vstopa, ponovnega vstopa in prebivanja na ozemlju države članice, ki izda modro karto EU;
 - (b) uživanja pravic, ki so priznane s to direktivo.

Člen 9

Prošnje za sprejem

1. Države članice določijo, ali prošnjo za izdajo modre karte EU vloži državljan tretje države ali delodajalec. Države članice lahko tudi določijo, da to stori kateri koli od njiju.
2. Prošnja se obravnava in prouči, kadar zadevni državljan tretje države prebiva zunaj ozemlja države članice, v katero želi biti sprejet, ali kadar se že zakonito nahaja na ozemlju te države članice.

Člen 10

Procesna jamstva

1. Pristojni organi držav članic sprejmejo odločitev o prošnji za izdajo modre karte EU in o tem uradno pisno obvestijo prosilca v skladu s postopki uradnega obveščanja iz nacionalne zakonodaje zadevne države članice. Uradno obvestilo se pošlje najpozneje v 60 dneh od datuma vložitve prošnje.

Če je delodajalec odobren v skladu s členom 12, se uradno obvestilo pošlje najpozneje v 30 dneh od datuma vložitve prošnje.
2. V izjemnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah, povezanih z zapletenostjo prošnje, lahko države članice podaljšajo rok iz odstavka 1 za 30 dni. O podaljšanju obvestijo prosilca pred iztekom roka.
3. Če so informacije ali dokumenti, predloženi v podporo prošnji, pomanjkljivi ali nepopolni, pristojni organi uradno obvestijo prosilca o dodatnih zahtevanih

informacijah in določijo razumen rok za njihovo predložitev. Rok iz odstavka 1 se prekine, dokler organi ne prejmejo dodatnih zahtevanih informacij ali dokumentov. Če dodatne informacije ali dokumenti niso predloženi v roku, se lahko prošnja zavrne.

4. O vsaki odločitvi o zavrnitvi prošnje za izdajo modre karte EU, odločitvi o nepodaljšanju ali odločitvi o odvzemu modre karte EU se uradno pisno obvesti zadevnega državljana tretje države in po potrebi njegovega delodajalca v skladu s postopki uradnega obveščanja iz ustrezne nacionalne zakonodaje. V uradnem obvestilu se navedejo razlogi za odločitev in pristojni organ, pri katerem je mogoče vložiti pritožbo, ter rok za vložitev pritožbe. Države članice zagotovijo učinkovito pravno sredstvo v skladu z nacionalno zakonodajo.
5. Prosilec lahko pred potekom veljavnosti modre karte EU vloži prošnjo za njeno podaljšanje. Države članice lahko za vložitev prošnje za podaljšanje določijo rok največ 60 dni pred potekom veljavnosti modre karte EU.
6. Če veljavnost modre karte EU poteče med postopkom za njeno podaljšanje, države članice državljanu tretje države dovolijo bivati na njihovem ozemlju, dokler pristojni organi ne sprejmejo odločitve o prošnji.

Člen 11

Takse

Višina taks, ki jih zahtevajo države članice za obravnavo prošenj, ne sme biti nesorazmerna ali pretirana.

Člen 12

Odobreni delodajalci

1. Države članice se lahko odločijo, da bodo v skladu z nacionalno zakonodajo ali upravno prakso za namene uporabe poenostavljenih postopkov za pridobitev modre karte EU vzpostavile postopke odobritve delodajalcev.

Če se država članica odloči, da bo vzpostavila postopke odobritve, zadevnim delodajalcem zagotovi jasne in pregledne informacije, med drugim o pogojih in merilih za odobritev, obdobju veljavnosti odobritve in posledicah neizpolnjevanja pogojev, vključno z možnim odvzemom in nepodaljšanjem, ter vseh sankcijah, ki se uporabljajo.

Postopki odobritve delodajalcem ne smejo povzročiti nesorazmernih ali pretiranih upravnih bremen ali stroškov.

2. Države članice lahko zavrnejo odobritev delodajalca v skladu z odstavkom 1, če je bil delodajalec kaznovan zaradi zaposlitve nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v skladu z Direktivo 2009/52/ES.

Poenostavljeni postopki vključujejo obravnavo prošenj, kot je določeno v drugem pododstavku člena 10(1). Prosilci so oproščeni predložitve dokazil iz točk (c) in (e) člena 5(1) in iz člena 5(8).

3. Države članice določijo ukrepe za preprečevanje morebitnih zlorab. Ti ukrepi lahko vključujejo spremljanje, redno ocenjevanje in po potrebi inšpekcijske preglede v skladu z nacionalno zakonodajo ali upravno prakso.

Države članice lahko med drugim odvzamejo status odobrenega delodajalca ali zavrnejo njegovo podaljšanje, če delodajalec ne izpolnjuje svojih obveznosti iz te direktive ali če je bila odobritev pridobljena na nepošten način.

Poglavje IV

Pravice

Člen 13

Dostop do trga dela

1. Imetniki modre karte EU imajo popoln dostop do visoko usposobljene zaposlitve v zadevni državi članici. Države članice lahko zahtevajo, da se sprememba delodajalca in spremembe, ki vplivajo na izpolnjevanje meril za sprejem iz člena 5, sporočijo v skladu s postopki, določenimi v nacionalni zakonodaji.

Postopek sporočanja ne vpliva na pravico imetnika modre karte EU do opravljanja zaposlitve.

2. Brez poseganja v merila za sprejem iz člena 5 lahko imetniki modre karte EU vzporedno z visoko usposobljeno zaposlitvijo opravljajo dejavnost kot samozaposlene osebe.
3. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko države članice ohranijo omejitve glede dostopa do zaposlitve, če zaposlitvene dejavnosti vključujejo udeležbo pri izvajanju javnih pooblastil in odgovornost za zaščito splošnih interesov države.
4. Ta člen se uporablja brez poseganja v načelo, da imajo prednost državljani Unije, kjer je ustrezno, v skladu z določbami zadevnih aktov o pristopu.

Člen 14

Začasna brezposelnost

1. Brezposelnost sama po sebi ni razlog za odvzem modre karte EU, razen če obdobje brezposelnosti presega tri zaporedne mesece ali če oseba v obdobju veljavnosti modre karte EU več kot enkrat ostane brez zaposlitve.
2. Imetnik modre karte EU lahko v obdobju iz odstavka 1 išče zaposlitev in se zaposli v skladu s pogoji iz člena 13.
3. Imetnik modre karte EU pristojnim organom države članice prebivanja v skladu z ustreznimi nacionalnimi postopki sporoči začetek in po potrebi konec obdobja brezposelnosti.

Enako obravnavanje

1. Imetniki modre karte EU so upravičeni do enakega obravnavanja kot državljani države članice, ki je izdala modro karto EU, glede:
 - (a) pogojev zaposlitve, vključno z minimalno starostjo za zaposlitev, in delovnih pogojev, vključno s plačo in odpovedjo, delovnim časom, dopustom in počitnicami, ter zdravstvenih in varnostnih zahtev na delovnem mestu;
 - (b) svobode združevanja, pripadnosti in članstva v organizaciji, ki zastopa delavce ali delodajalce, ali v kateri koli organizaciji, katere člani opravljajo določen poklic, vključno s pravicami in ugodnostmi, ki jih nudijo take organizacije, brez poseganja v nacionalne predpise o javnem redu in javni varnosti;
 - (c) izobraževanja in poklicnega usposabljanja;
 - (d) priznavanja diplom, spričeval in drugih poklicnih kvalifikacij v skladu z ustreznimi nacionalnimi postopki;
 - (e) področij socialne varnosti, kot so opredeljena v členu 3 Uredbe (ES) št. 883/2004;
 - (f) dostopa do blaga in storitev ter dobave blaga in opravljanja storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s postopki za pridobitev nastanitve ter informacijami in storitvami svetovanja, ki jih nudijo zavodi za zaposlovanje.
2. Zadevna država članica lahko v zvezi s točko (c) odstavka 1 omeji enako obravnavanje glede štipendij in posojil za študij in vzdrževanje ter drugih štipendij in posojil v zvezi s srednješolskim in visokošolskim izobraževanjem ter poklicnim usposabljanjem. Za dostop do univerze in posrednješolskega izobraževanja se lahko zahtevajo posebni predpogoji v skladu z nacionalno zakonodajo.

Zadevna država članica lahko v zvezi s točko (f) odstavka 1 omeji enako obravnavanje glede postopkov za pridobitev nastanitve. To ne vpliva na svobodo sklepanja pogodb v skladu z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo.
3. Imetniki modre karte EU, ki se preselijo v tretjo državo, ali njihovi preživeli družinski člani, ki prebivajo v tretji državi in ki jim gredo pravice iz položaja imetnika modre karte EU, prejmejo v zvezi s starostjo, invalidnostjo in smrtjo zakonske pokojnine, osnovane na predhodni zaposlitvi imetnika modre karte EU in pridobljene v skladu z zakonodajo, na katero se sklicuje člen 3 Uredbe (ES) št. 883/2004, in sicer pod enakimi pogoji in po enakih stopnjah kot državljani zadevnih držav članic, ko se preselijo v tretjo državo.
4. Pravica do enakega obravnavanja iz odstavka 1 ne posega v pravico države članice, da v skladu s členom 7 odvzame modro karto EU ali zavrne njeno podaljšanje.
5. Ta člen se ne uporablja za imetnike modre karte EU, ki imajo v skladu z zakonodajo Unije pravico do prostega gibanja v zadevni državi članici.
6. Ta člen se uporablja za imetnike modre karte EU, ki so upravičenci do mednarodne zaščite, samo če prebivajo v državi članici, ki ni država članica, ki jim je priznala mednarodno zaščito.

Člen 16

Družinski člani

1. Uporablja se Direktiva Sveta 2003/86/ES z odstopanji iz tega člena.
2. Z odstopanjem od člena 3(1) in člena 8 Direktive 2003/86/ES združitev družine ne sme biti odvisna od zahteve, da ima imetnik modre karte EU realne možnosti za pridobitev pravice do stalnega prebivanja in minimalno obdobje prebivanja.
3. Z odstopanjem od tretjega pododstavka člena 4(1) in drugega pododstavka člena 7(2) Direktive 2003/86/ES se integracijski pogoji in ukrepi iz teh členov lahko uporabljajo šele po tem, ko se zadevnim osebam odobri združitev družine.
4. Z odstopanjem od prvega pododstavka člena 5(4) Direktive 2003/86/ES se dovoljenja za prebivanje za družinske člane izdajo skupaj z modro karto EU, če so pogoji za združitev družine izpolnjeni in so bile prošnje vložene hkrati. Če se družinski člani pridružijo imetniku modre karte EU po njeni izdaji in so pogoji za združitev družine izpolnjeni, se dovoljenja za prebivanje izdajo najpozneje v 60 dneh od datuma vložitve prošnje.
5. Z odstopanjem od člena 13(2) in (3) Direktive 2003/86/ES je trajanje veljavnosti dovoljenj za prebivanje družinskih članov enako trajanju veljavnosti modre karte EU, če to dovoljuje obdobje veljavnosti njihovih potnih listin.
6. Z odstopanjem od člena 14(1)(b) in (2) Direktive 2003/86/ES države članice za dostop do trga dela ne uporabljajo nikakršne časovne omejitve. Brez poseganja v omejitev iz člena 13(3) te direktive imajo družinski člani dostop do zaposlitve ali samozaposlitve v zadevni državi članici.

Preden se družinskemu članu odobri dostop do zaposlitve, lahko države članice preverijo, ali zadevnega prostega delovnega mesta ne bi mogla zasedi delovna sila iz države članice ali Unije, državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v tej državi članici in so že del njenega trga dela na podlagi zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje, ali rezidenti EU za daljši čas, ki se želijo v to državo članico preseliti zaradi zaposlitve v skladu s poglavjem III Direktive 2003/109/ES.
7. Z odstopanjem od člena 15(1) Direktive 2003/86/ES se za namene izračuna petih let prebivanja, ki se zahtevajo za pridobitev nevezanega dovoljenja za prebivanje, seštejejo obdobja prebivanja v različnih državah članicah.
8. Glede seštevanja obdobja prebivanja imetnika modre karte EU v različnih državah članicah za namen pridobitve statusa rezidenta EU za daljši čas se smiselno uporabljajo določbe člena 17.
9. Ta člen se ne uporablja za imetnike modre karte EU, ki imajo v skladu z zakonodajo Unije pravico do prostega gibanja v zadevni državi članici.
10. Ta člen se uporablja za imetnike modre karte EU, ki so upravičenci do mednarodne zaščite, samo če prebivajo v državi članici, ki ni država članica, ki jim je priznala mednarodno zaščito.

Status rezidenta EU za daljši čas za imetnike modre karte EU

1. Uporablja se Direktiva 2003/109/ES z odstopanji iz tega člena.
2. Z odstopanjem od člena 4(1) Direktive 2003/109/ES države članice priznajo status rezidenta EU za daljši čas državljanom tretjih držav, ki so neposredno pred vložitvijo ustrezne prošnje tri leta zakonito in neprekinjeno prebivali na njihovem ozemlju kot imetniki modre karte EU.

Status rezidenta EU za daljši čas, priznan v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, se lahko odvzame pred iztekom petletnega obdobja zakonitega in neprekinjenega prebivanja na ozemlju držav članic iz člena 4(1) Direktive 2003/109/ES, če državljan tretje države postane brezposeln in nima zadostnih sredstev za preživljanje sebe in, kjer je ustrezno, članov svoje družine brez uporabe sistema socialne pomoči v zadevni državi članici.

Vendar se status rezidenta EU za daljši čas ne odvzame, če je državljan tretje države:

 - (a) začasno nezmožen za delo zaradi bolezni ali nezgode;
 - (b) ustrezno prijavljen kot neprostovoljno brezposeln in prijavljen kot iskalec zaposlitve pri ustreznem zavodu za zaposlovanje;
 - (c) začel poklicno usposabljanje, ki je, razen če je zadevni državljan tretje države neprostovoljno brezposeln, povezano s prejšnjo zaposlitvijo.
3. Z odstopanjem od člena 4(1) Direktive 2003/109/ES je imetniku modre karte EU, ki izkoristi možnost iz člena 20 te direktive, dovoljeno seštevati obdobja prebivanja v različnih državah članicah, da se izpolni zahteva v zvezi s trajanjem prebivanja, če je imetnik modre karte EU:
 - (a) pet let zakonito in neprekinjeno prebival na ozemlju držav članic in
 - (b) neposredno pred vložitvijo ustrezne prošnje dve leti zakonito in neprekinjeno prebival kot imetnik modre karte EU na ozemlju države članice, kjer je bila vložena prošnja za status rezidenta EU za daljši čas.
4. Za izračun petletnega obdobja zakonitega in neprekinjenega prebivanja v Uniji iz točke (a) odstavka 3 in z odstopanjem od prvega pododstavka člena 4(3) Direktive 2003/109/ES obdobja odsotnosti z ozemlja držav članic ne prekinejo petletnega obdobja, če so krajša od 12 zaporednih mesecev in ne presegajo skupno 18 mesecev v petletnem obdobju zakonitega in neprekinjenega prebivanja.
5. Z odstopanjem od člena 9(1)(c) Direktive 2003/109/ES države članice podaljšajo obdobje odsotnosti z ozemlja držav članic do 24 zaporednih mesecev, ki je dovoljeno rezidentu EU za daljši čas – imetniku dovoljenja za prebivanje za daljši čas z opombo iz člena 18(2) te direktive in njegovim družinskim članom, ki jim je bil priznan status rezidenta EU za daljši čas.
6. Odstopanja iz odstavkov 4 in 5 se lahko omejijo na primere, kadar lahko zadevni državljan tretje države predloži dokazila, da je bil odsoten z ozemlja držav članic zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena oseba, opravljanja prostovoljnega dela ali študija v svoji državi izvora.
7. Za imetnike dovoljenja za prebivanje za daljši čas se uporabljajo točka (f) člena 15(1), člen 19 ter, kjer je ustrezno, člena 16 in 21 z opombo iz člena 18(2).

8. Če rezident EU za daljši čas, ki ima dovoljenje za prebivanje za daljši čas z opombo iz člena 18(2) te direktive, uveljavlja pravico do selitve v drugo državo članico v skladu s poglavjem III Direktive 2003/109/ES, se člen 14(3) in (4) ter točka (b) člena 15(2) navedene direktive ne uporabljata. Druga država članica lahko uporabi ukrepe v skladu s členom 20(6) te direktive.

Člen 18

Dovoljenje za prebivanje za daljši čas

1. Imetnikom modre karte EU, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 17 te direktive za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas, se izda dovoljenje za prebivanje v skladu s členom 1(2)(a) Uredbe (ES) št. 1030/2002.
2. Države članice v dovoljenju za prebivanje iz odstavka 1 tega člena pod naslovom „Opombe“ vpišejo „nekdanji imetnik modre karte EU“.

Poglavje V

Mobilnost med državami članicami

Člen 19

Poslovna dejavnost v drugi državi članici

1. Če državljan tretje države, ki je imetnik veljavne modre karte EU, izdane v državi članici, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, vstopi v eno ali več drugih držav članic in v njih prebiva za obdobje 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju za namene opravljanja poslovne dejavnosti, druga država članica ne zahteva nobenih dovoljenj za opravljanje take dejavnosti razen modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica.
2. Državljan tretje države, ki je imetnik veljavne modre karte EU, izdane v državi članici, ki schengenskega pravnega reda ne uporablja v celoti, ima na podlagi modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica, pravico do vstopa v eno ali več drugih držav članic in prebivanja v njih za namene opravljanja poslovne dejavnosti v trajanju do 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju. Druga država članica ne zahteva nobenih dovoljenj za opravljanje poslovne dejavnosti razen modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica.

Člen 20

Prošnja za izdajo modre karte EU v drugi državi članici

1. Državljan tretje države ima po dvanajstih mesecih zakonitega prebivanja v prvi državi članici kot imetnik modre karte EU pravico do vstopa v drugo državo članico za namene visoko usposobljene zaposlitve na podlagi modre karte EU in veljavne potne listine pod pogoji iz tega člena.

2. Imetnik modre karte EU, njegov delodajalec ali oba čim prej in najpozneje en mesec po vstopu na ozemlje druge države članice pri pristojnem organu te države članice vložita prošnjo za izdajo modre karte EU in predložita vso dokumentacijo, ki dokazuje, da so izpolnjeni pogoji iz odstavka 3 za drugo državo članico.

Imetniku modre karte EU se dovoli opravljanje dela v drugi državi članici takoj po vložitvi prošnje.

Prošnja se pri pristojnih organih druge države članice lahko vloži tudi v času, ko imetnik modre karte EU še vedno prebiva na ozemlju prve države članice.
3. Imetnik modre karte EU za namene prošnje iz odstavka 2 predloži:
 - (a) veljavno modro karto EU, ki jo je izdala prva država članica;
 - (b) veljavno pogodbo o zaposlitvi ali zavezujočo ponudbo za visoko usposobljeno zaposlitev, kot določa nacionalna zakonodaja, za obdobje najmanj šestih mesecev v drugi državi članici;
 - (c) za regulirane poklice potrdilo, da izpolnjuje pogoje, določene v skladu z nacionalno zakonodajo za državljane Unije, za opravljanje reguliranega poklica, opredeljenega v pogodbi o zaposlitvi ali zavezujoči ponudbi za zaposlitev, kot določa nacionalna zakonodaja;
 - (d) veljavno potno listino, kot določa nacionalna zakonodaja;
 - (e) dokazila o doseganju plačnega praga, določenega v drugi državi članici v skladu z odstavkom 2 ali, kjer je ustrezno, odstavkom 4 ali 5 člena 5.
4. Druga država članica zavrne prošnjo za izdajo modre karte EU v katerem koli od naslednjih primerov:
 - (a) dokumenti, ki se zahtevajo v skladu z odstavkom 3, niso predloženi;
 - (b) dokumenti so bili pridobljeni na nepošten način oziroma so bili ponarejeni ali prirejeni;
 - (c) zaposlitev ni v skladu s pogoji iz veljavnih zakonov, kolektivnih pogodb ali praks, kot je navedeno v členu 5(3).
5. Druga država članica zavrne prošnjo za izdajo modre karte EU, če državljan tretje države predstavlja nevarnost za javni red, javno varnost ali javno zdravje.
6. Druga država članica lahko zavrne prošnjo za izdajo modre karte EU na podlagi preverjanja v skladu s členom 6(2) po utemeljenem uradnem obvestilu, kot je določeno v navedenem členu, in le, če je taka preverjanja uvedla tudi za državljane tretjih držav, ki prihajajo iz tretjih držav, v skladu s to direktivo.
7. Druga država članica lahko zavrne prošnjo za izdajo modre karte EU, če državljan tretje države redno zlorablja možnost vstopa v drugo državo članico in dela v njej v skladu s tem členom. Druga država članica uradno obvesti prvo državo članico o zavrnitvi za namene točke (f) člena 7(2).
8. Druga država članica z odstopanjem od člena 10(1) sprejme odločitev o prošnji za izdajo modre karte EU in najpozneje v 30 dneh od datuma vložitve prošnje uradno pisno obvesti prosilca in prvo državo članico o svoji odločitvi, da:
 - (a) državljanu tretje države izda modro karto EU, če so pogoji iz tega člena izpolnjeni, in mu dovoli prebivanje na njenem ozemlju za namene visoko usposobljene zaposlitve; ali

- (b) zavrne izdajo modre karte EU, če pogoji iz tega člena niso izpolnjeni, ter od prosilca in njegovih družinskih članov v skladu s postopki iz nacionalne zakonodaje zahteva, da zapustijo njeno ozemlje.
9. Če veljavnost modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica, poteče med postopkom, lahko druga država članica, če tako zahteva nacionalna zakonodaja, izda nacionalna dovoljenja za začasno prebivanje ali enakovredna dovoljenja, ki prosilcu omogočajo nadaljevanje zakonitega prebivanja na njenem ozemlju, dokler pristojni organi ne sprejmejo odločitve o prošnji.
10. Ko imetnik modre karte EU in, kjer je ustrezno, njegovi družinski člani drugič izkoristijo možnost selitve v drugo državo članico v skladu s tem členom, se kot „prva država članica“ razume država članica, iz katere se zadevna oseba preseli, kot „druga država članica“ pa država članica, v kateri vloži prošnjo za prebivanje. Imetnik modre karte EU se z odstopanjem od člena 20(1) lahko drugič preseli v drugo državo članico, potem ko je šest mesecev zakonito prebival v prvi državi članici kot imetnik modre karte EU.

Člen 21

Prebivanje družinskih članov v drugi državi članici

1. Če se imetnik modre karte EU preseli v drugo državo članico v skladu s členom 20 in je družina že obstajala v prvi državi članici, imajo člani njegove družine pravico, da ga spremljajo, ter pravico do vstopa v drugo državo članico in prebivanja v njej na podlagi veljavnega dovoljenja za prebivanje, ki so ga pridobili kot družinski člani imetnika modre karte EU v prvi državi članici.
2. Zadevni družinski člani ali imetnik modre karte EU v skladu z nacionalno zakonodajo najpozneje en mesec po vstopu na ozemlje druge države članice pri pristojnih organih te države članice vložijo prošnjo za izdajo dovoljenja za prebivanje družinskega člana.
- Če veljavnost dovoljenja za prebivanje družinskega člana, ki ga je izdala prva država članica, poteče med postopkom ali če dovoljenje za prebivanje imetniku ne omogoča več zakonitega prebivanja na ozemlju druge države članice, druga država članica družinskemu članu dovoli, da ostane na njenem ozemlju, po potrebi z izdajo nacionalnega dovoljenja za začasno prebivanje ali enakovrednega dovoljenja, dokler pristojni organi druge države članice ne sprejmejo odločitve o prošnji.
3. Druga država članica lahko od zadevnih družinskih članov zahteva, da prošnji za izdajo dovoljenja za prebivanje priložijo:
- (a) dovoljenje za prebivanje v prvi državi članici in veljavno potno listino ali overjene kopije teh dokumentov;
 - (b) dokazila, da so v prvi državi članici prebivali kot družinski člani imetnika modre karte EU.
4. Z odstopanjem od člena 16(4) se dovoljenja za prebivanje, če se družinski člani pridružijo imetniku modre karte EU, potem ko se je preselil v drugo državo članico, izdajo najpozneje v 30 dneh od datuma vložitve prošnje, če so izpolnjeni pogoji za združitev družine.
5. Druga država članica poleg odstopanj iz člena 16 ne zahteva dokazil iz točk (a) in (b) člena 7(1) Direktive 2003/86/ES.

6. Če družina še ni obstajala v prvi državi članici, se uporablja člen 16.
7. Ta člen se uporablja za imetnike modre karte EU, ki so upravičenci do mednarodne zaščite, samo če se z namenom prebivanja preselijo v državo članico, ki ni država članica, ki jim je priznala mednarodno zaščito.
8. Ta člen se ne uporablja za imetnike modre karte EU, ki imajo v skladu z zakonodajo Unije pravico do prostega gibanja v zadevni državi članici.

Člen 22

Zaščitni ukrepi in sankcije

1. Če modro karto EU izda država članica, ki schengenskega pravnega reda ne uporablja v celoti, in imetnik modre karte EU prečka zunanjo mejo za namene mobilnosti, kot je navedeno v členih 19 in 20, ima druga država članica pravico, da kot dokazilo o mobilnosti imetnika modre karte EU zahteva:
 - (a) veljavno modro karto EU, ki jo je izdala prva država članica;
 - (b) za namene člena 19, dokazilo o poslovnem namenu bivanja;
 - (c) za namene člena 20, pogodbo o zaposlitvi ali zavezujočo ponudbo za visoko usposobljeno zaposlitev za obdobje najmanj šestih mesecev v drugi državi članici.
2. Če modro karto EU izda država članica, ki schengenskega pravnega reda ne uporablja v celoti, in imetnika modre karte EU pri prehodu zunanje meje za namene selitve v drugo državo članico spremljajo družinski člani, kot je navedeno v členu 21(1), ima druga država članica pravico, da poleg dokazil iz odstavka 1 tega člena zahteva, da družinski člani predložijo dovoljenja za prebivanje v prvi državi članici kot družinski člani imetnika modre karte EU.
3. Če druga država članica zavrne prošnjo za izdajo modre karte EU v skladu s točko (b) člena 20(8), prva država članica na zaprosilo druge države članice imetniku modre karte EU in, kjer je ustrezno, njegovim družinskim članom brez formalnosti in nemudoma dovoli ponovni vstop. To velja tudi, če je veljavnost modre karte EU, ki jo je izdala prva država članica, potekla ali če je bila modra karta EU med obravnavo prošnje odvzeta. Po ponovnem vstopu na ozemlje prve države članice se uporablja člen 14.
4. Imetnik modre karte EU ali njegov delodajalec v drugi državi članici sta lahko odgovorna za stroške, povezane s ponovnim vstopom imetnika modre karte EU in njegovih družinskih članov iz odstavka 4.
5. Države članice lahko menijo, da je za neizpolnjevanje pogojev za mobilnost iz tega poglavja ali za redno zlorabljanje določb tega poglavja o mobilnosti odgovoren delodajalec imetnika modre karte EU.

Zadevna država članica določi sankcije za primere, v katerih je odgovoren delodajalec. Te sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
6. Če država članica odvzame modro karto EU ali ne podaljša modre karte EU, ki vsebuje opombo iz člena 8(4), in se odloči za izgon državljana tretje države, državo članico iz opombe zaprosi, naj potrdi, ali je zadevna oseba še vedno upravičenec do mednarodne zaščite v navedeni državi članici. Država članica, navedena v opombi, odgovori v enem mesecu od prejema zaprosila za informacije.

Če je državlján tretje države v državi članici iz opombe še vedno upravičenec do mednarodne zaštíte, se ga izžene v navedeno državo članico, ki upravičencu in njegovim družinskim članom brez poseganja v zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, ki se uporablja, ter brez poseganja v načelo enotnosti družine nemudoma in brez formalnosti dovoli ponovni vstop.

Z odstopanjem od drugega pododstavka država članica, ki je sprejela odločitev o izgonu, v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi ohrani pravico, da državljana tretje države odstrani v drugo državo, ki ni država članica, ki mu je priznala mednarodno zaštíto, če državlján tretje države izpolnjuje pogoje iz člena 21(2) Direktive 2011/95/EU.

7. Če imetnik modre karte EU ali njegovi družinski člani prečkajo zunanjo mejo države članice, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, ta država članica opravi poizvedbo v schengenskem informacijskem sistemu. Država članica zavrne vstop osebam, za katere je bil v schengenskem informacijskem sistemu razpisan ukrep zavrnitve vstopa in prepovedi prebivanja.

Poglavje VI

Končne določbe

Člen 23

Dostop do informacij in spremljanje

1. Države članice prosilcem zagotavljajo enostaven dostop do informacij o vseh dokumentarnih dokazilih, potrebnih za prošnjo, ter informacij o pogojih za vstop in prebivanje, vključno s pravicami, obveznostmi in procesnimi jamstvi, za državljane tretjih držav, za katere se uporablja ta direktiva, in njihove družinske člane. Te informacije vključujejo informacije o plačnih pragih, ki so v zadevni državi članici določeni v skladu s členom 5(2), (4) in (5), in veljavnih taksah.

Te informacije vključujejo tudi informacije o:

- (a) poslovnih dejavnostih, katerih opravljanje se na ozemlju zadevne države članice dovoli imetniku modre karte EU iz druge države članice, kot je določeno v členu 19;
- (b) postopkih za pridobitev modre karte EU in dovoljenj za prebivanje za družinske člane v drugi državi članici, kot je določeno v členih 20 in 21.

Če se država članica odloči, da bo uporabila možnost iz člena 6(2), se uvedba preverjanja razmer na trgu dela v določenem poklicu ali sektorju v določeni regiji sporoči na enak način.

2. Države članice vsako leto in po vsaki spremembi Komisiji sporočijo faktor, ki ga bodo uporabile za določanje letnih plačnih pragov, in ustrezne nominalne zneske v skladu s členom 5(2), (4) in (5).

Države članice vsako leto Komisiji sporočijo seznam poklicev, za katere velja odstopanje v skladu s členom 5(4).

Če države članice zavrnejo prošnje za izdajo modre karte EU iz razlogov etičnega zaposlovanja v skladu s členom 6(4), Komisiji in drugim državam članicam sporočijo ustrezno utemeljeno odločitev z navedbo zadevnih držav in sektorjev.

Države članice za uporabo člena 19 vsako leto Komisiji sporočijo seznam dovoljenih poslovnih dejavnosti v smislu člena 2(1).

3. Države članice spremljajo učinek te direktive na nacionalne trge dela in ga vsako leto sporočijo Komisiji.

Člen 24

Statistični podatki

1. Države članice vsako leto, prvič pa najpozneje do ...⁵², v skladu z Uredbo (ES) št. 862/2007⁵³ Komisiji sporočijo statistične podatke za prejšnje koledarsko leto o

⁵²

Štiri leta od začetka veljavnosti te direktive.

številu državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana modra karta EU, in številu državljanov tretjih držav, katerih prošnje so bile zavrnjene, pri čemer se posebej navede število prošelj, zavrnjenih na podlagi člena 6(2), ter številu državljanov tretjih držav, ki jim je bila modra karta EU podaljšana ali odvzeta. Ti statistični podatki se razčlenijo glede na državljanstvo, poklic, trajanje veljavnosti dovoljenj, spol in starost prosilcev ter gospodarski sektor. Statistični podatki o državljanih tretjih držav, ki jim je bila izdana modra karta EU, se nadalje razčlenijo glede na upravičence do mednarodne zaščite, osebe, ki imajo pravico do prostega gibanja, in osebe, ki so v skladu s členom 17 pridobile status rezidenta EU za daljši čas.

Na isti način se sporočijo statistični podatki o sprejetih družinskih članih, razen podatkov o njihovem poklicu in gospodarskem sektorju.

Za imetnike modre karte EU in člane njihovih družin, ki jim je bilo v skladu s členoma 20 in 21 izdano dovoljenje za prebivanje v drugi državi članici, se predložijo tudi informacije o državi članici predhodnega prebivanja.

2. Za namene izvajanja člena 5(2), (4) in (5) se navede sklic na podatke, ki se v skladu z Uredbo (EU) št. 549/2013⁵⁴ pošljejo Eurostatu.

Člen 25

Poročanje

Komisija vsaka tri leta, prvič pa do [*pet let od začetka veljavnosti te direktive*], poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v državah članicah, zlasti o oceni učinka členov 5, 12, 19 in 20 ter o učinku te direktive na razmere na nacionalnih trgih dela. Komisija predlaga morebitne potrebne spremembe.

Komisija predvsem oceni ustreznost plačnega praga iz člena 5 in predvidenih odstopanj iz navedenega člena, pri čemer med drugim upošteva raznolikost gospodarskih, sektorskih in geografskih razmer ter učinek na trg dela v državah članicah.

Člen 26

Sodelovanje med kontaktnimi točkami

1. Države članice imenujejo kontaktne točke, ki so pristojne za prejemanje in pošiljanje informacij, potrebnih za izvajanje členov 17, 19, 20 in 23, ter ki uspešno sodelujejo med seboj.
2. Kontaktne točke držav članic uspešno sodelujejo z zainteresiranimi stranmi na področjih izobraževanja, usposabljanja, zaposlovanja in mladih ter drugih ustreznih področjih politik, zlasti glede ureditev potrjevanja, potrebnih za izvajanje člena 5(1)(c) in člena 5(6).

⁵³ Uredba (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 311/76 o zbiranju statističnih podatkov o tujih delavcih (UL L 199, 31.7.2007, str. 23).

⁵⁴ Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).

3. Države članice zagotovijo ustrezno sodelovanje pri izmenjavi informacij in dokumentacije iz odstavka 1. Države članice dajejo prednost izmenjavi informacij po elektronski poti.

Člen 27

Razveljavitev Direktive 2009/50/ES

Direktiva 2009/50/ES se razveljavi z učinkom od ... [dve leti + en dan od dneva začetka veljavnosti te direktive].

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo kot sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge [].

Člen 28

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do [dve leti od dneva začetka veljavnosti te direktive]. O tem takoj obvestijo Komisijo.
Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.
3. Države članice z odstopanjem od odstavka 1 sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s točkama (g) in (i) člena 2 v zvezi s priznavanjem visoke poklicne usposobljenosti kot visokih poklicnih kvalifikacij, do [dve leti od splošnega roka za prenos].

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 30

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik